

מסכת פתובות דף ט ע"ב: תוס' ד"ה אי למיתב לה פתובה וכו' וקשה דאמאי מפסיד' פתובת' והא הוי ספק ספיקא ספק אינו בקי וספק באונס והקשה הפ"י דהא ספק ספיקא הוא מטעם רוב ואין הולכין בממון אחר הרוב ונ"ל ת"ל לתרץ ועפ"ז יתורץ מה שתוס' פירשו מעיקרא דמשמע דלאנסרה אינו נאמן מטעם שפא אינו בקי ואח"כ מקשה תוס' קושני' דלא יהי נאמן לענין פתובה משום דלכאור' לא קשה קושית הפ"י דהא אין הולכין בממון אחר הרוב זה אינו דהא הטעם עיין בבבא בתרא דף צ"ב ברש"ב"ם הטעם משום דהוי פלג' ופלג' ואין יוכל להוציא ממנו אף לפ"ז שוב הסבא פשוטה אפי' לרב נחמן דסבר במנה לי בידיה והלה אומר אינו יודע פטור ולא אזלינן בתר ברי ושפא היינו משום דיש פאן חזקת ממון ועדיף חזקה מברי ושפא אבל אם הוי פלג' ופלג' וא"כ חזקת ממון אינו טובה כ"כ דאיפא פנגדו רוב אף הוי פלג' ופלג' וא"כ יש לילך בתר ברי וזה ברור וראי' לזה מתוס' דלסומכוס אזלינן בתר ברי ושפא משום דאינו הולך אחר חזקה כלל עיין בסוגיא דשאלה ושכירה וא"כ לפ"ז דהא ודאי אכן מחזיקין לטענת בעל טענת שפא אף שטען ברי לי שפתח פתוח מצאתי והראי' דלאנסרה אינו נאמן ולא אמרינן שוי' חתיכי דאיסורא משום דאין מחזיקין לטענתו טענת שפא והוי' כמו גבי שכיר בשבועות ובב"מ דאף שבעה"ב טוען ברי לי שפרעתיך משום דבע"ה טרוד בפועליו אנו מחזיקין לי לטענת שפא עיי"ש ולפ"ז הקא שפיר אזלינן בתר ספק ספיקא אף דהוא מטעם רוב והקא איירי בממון דהא עכ"פ הוי פלג' ופלג' ואזלינן בתר ברי דינדה והוי ברי ושפא וא"כ פריה תוס' שפיר ולא קשה קושית הפ"י הנ"ל ולפ"ז יתורץ גם קושני' שלי הנ"ל דתוס' הוצרה שפיר לפרש מקודם דלאנסרה אינו נאמן מטעם שפא אינו בקי וכו' דאם נאמר דנאמן לאנסרה א"כ ודאי לא קשה קושית תוס' על פתובה מטעם ס"ס דנשאר קושית הפ"י דהא לא שייך לומר כדברי הנ"ל דמשום ברי ושפא דהא לא שייך שפא דהא הבעל טוען ג"כ ברי שפ"פ מצא והוי ברי וברי וא"כ אין הולכין אחר הרוב ואף אם נאמר שאינו נאמן לאנסרה מטעם אחר לא מטעם שפא אינו בקי ג"כ לא הנה קשה קושני' על פתובה פנ"ל רק לפי שנאמר דאין נאמן לאנסרה מטעם שאינו בקי שפיר מקשו התוס' הקושיא על פתובה ודו"ק: דף יח ע"א: גמרא משום דקבעי למיתנא סיפא אם יש עדים וכו' והא קיימא לן המלוה אח חבירו בעדים א"צ לפורעו בעדם וקשה לי הא מצי למיתני באומר פרעתיך תוך זמנו ובאמת עדיין הוא תוך זמנו מההלואה והוא אומר פרעתיך ולכך ברישא נאמן משום מגו דלא לנה פלל או שהי' אמר שלנה רק שהוא אחר זמנו ופרע לו אבל בסיפא דיש עדים שלנה ושהוא תוך זמנו אינו נאמן דליכא מגו אף ז"א דהא בבבא בתרא הוא איבעני' דלא אפשיטא בתבעו אחר זמני ואמר פרעתיך תוך זמנו אי אמרינן מגו במקום חזקה וא"כ לא מצי למיתני במתני' דנאמן משום מגו ואף דא"צ לפרוע לו פינן דהוא אבעני' דלא אפשיטא והדין דהנה קולא לנתבע מ"מ לא שייך למתני נאמן בסתם אף קשה דהנה ספר הפלגה פותב סבא דיש חילוק לענין מגו במקום מנהג דהוא כף אם טוען אלמנה נשאתיך ויש עדים שיצאה בהנומא ולבעל יש מגו דפרעתי ולא אמרינן מגו דהוא לבטל המנהג משא"כ אם אין עדים שיצאה בהנומא רק שהבעל מודה שיצאה בהנומא וטוען שאעפ"כ היתה אלמנה דיש לו מגו דלא יצאה בהנומא ומהני אף דהוא לבטל המנהג פינן דיש לו מגו בעיקר הדבר ולפ"ז נ"ל בע"ה לענין מגו במקום חזקה דהוא אבעני' דלא אפשיטא היינו רק בהך דתבעו לאחר זמנו ואמר פרעתיך ת"ז אבל אם יש לו מגו דאי בעי הוי אמר שהוא אחר זמנו או שהי' אומר שלא לנה פלל הוי מגו בעיקר הדבר אזי ודאי אמרינן הך מגו וסבא זו לכאורה ברורה מפי כ"ש דהא לענין מגו נגד המנהג אף דודאי לא מהני מ"מ בעיקר הדבר מהני פנ"ל מכ"ש גבי הך מגו נגד חזקה דאינו ודאי דלא מהני דהא הוא רק איבעני'

דלא אפשיטא מכ"ש די"ל בפשיטא מגו בעיקר הדבר מהני ולפ"ז קשה ליתני מודה ר"י במנה לי
בידה ושהוא תוד זמנו רק שאומר פרעתיך ולכך נאמן משום מגו פנ"ל אף ז"א דא"כ האיך יתב'
בסיפא אם יש עדים אינו נאמן הא מגו במקום חזקה הוא איבעי' דלא אפשיטא וא"כ לא שייך
למיתני אינו נאמן והיינו דצריך לפרוע ואמאי הא הוי קולא לנתבע אף קשה א"כ מה קמבעי'
בבבא בתרא אם אמרינו מגו במקום חזקה תפשוט מהו מתני' מדלא נקט מודה ר"י במנה וכו'
והוא תוד זמנו וכנ"ל אלא נדאי אמרינו מגו במקום חזקה לכה לא מתני משום דבסיפא אם יש
עדים נמי נאמן ודוחק לומר משום דהי' ספק לר' שסידר המשניות אם אמרינו מגו במקום חזקה
ואף אם הוא ספק הוא ג"כ שפיר דלא מצי למיתני בסיפא דיש עדים דאינו נאמן דהא הוי קולא
לנתבע דזה דוחק דהיה ספק לרב וא"כ קשה: דף כב ע"א: מתני' האשה שאמרה וכו' שהפה
שאסר וכו': ע"כ צ"ל דינדעינו שהיתה אלמנה והוא אומרת שאח"כ נשאת לאיש ונתגרשה דהא
פיון שבאתה לפנינו בלא גילוי ראש ע"כ נשאת וא"ל מגו דהיתה באה בגילוי ראש דגנאי הוא
לה אלא ע"כ פנ"ל: אמרה נשבתי וטהורה אני וכו' צ"ע לענין מה נקט הנה תרמי בבי במתני' ואם
יש עדים שהיתה אשת איש וכו' קשה לי לענין מה דווקא עדים הא בעד א' סגי דהוי מגו להכחיש
העד אף צריך להיות דביש חזקה אמרינו מגו להכחיש פיון דחזקה מסייע יכול להעיו נגד העד
והכא איפא חזקת פנוי' יש לתרץ דלכה נקט תרמי בבי במתני' דלכאורה קשה לענין מה נקט בין
ברישא ובין בסיפא הו' בבא דאם יש עדים דאינה נאמנת דהא מילתא דפשיטא היא אף יש לומר
דאשמעינו דאע"ג דבעת שבאתה לב"ד לא הי' באו עדים רק אח"כ באו עדים אזי למפרע אינה
נאמנת או משום דאין מגו דמתניראת מעדים או בפשוט דמגו לא מהני וא"כ בסיפא אשמעינו
רבותא דאף דעדים אינם מעידים שנבעלה רק שנשבית הגם שמפל מקום אסורה לכהונה היינו
מטעם ספק מ"מ לא מהני אף שלא היה עדים אז בעת שבאתה לב"ד רק אח"כ באו עדים וזה לא
שמעינו מרישא דשם אוסרים אותה העדים מטעם נדאי שמעידים שהי' אשת איש ולא קשה
ליתני בבא דבסיפא לחוד דז"א דברישא נמי שמעינו רבותא דאמרינו הפה שאסר הפה שהתיר
אף כשאוסרת עצמה בנודאי דאמרה אשת איש הייתי וכו' משא"כ בסיפא קאמרה רק נשביתי אף
דאסורה לכהן היינו מטעם ספק לכה מהני הפה שאסר משא"כ ברישא לכה אשמעינו תרנוניהו או
י"ל דלכה בעי תרנוניהו משום די"ל בשבוי' הקילו וא"כ אי הוה תני סיפא לחוד ה"א דברישא
אינה נאמנת אף בדליפא עדים ואי תני רישא ה"א דבסיפא אף ביש עדים נאמנת לכה נקט
תרנוניהו: ע"ב תוס' ד"ה חזרה ואמרה וכו' פירוש מועיל אמתלא אי לא אבל אין לפרש אם
צריכה אמתלא וכו' ע"ש ולכאורה קשה מה נפקא מיניה בזה אם הפשט הוא כה או כה וילענין מה
פירשו התוס' ונ"ל בע"ה לתרץ דלכאורה צריך להבין האבעי' גבי נדה מה בעי הא מצי למילף
הדין מאשת איש דמה חילוק אף צ"ל משום דגבי אמרה אשת איש אני מייירי ונדאי שהוה בחזקת
פנוי' דאל"כ לא מהני גם אמתלא וגם אם אמרה מתחילת' שהיא פנוי' אלא נדאי דמייירי שהיא
בחזקת פנוי' וא"כ י"ל דמש"ה מהני אמתלא פיון דיש לה חזקה ג"כ משא"כ גבי נדה י"ל דאיירי
בשעת ונסתה דהא הדין אם לא בדיקה בשעת ונסתה טמאה משום חזקה דאורח בזמנו בא וא"כ
כי אמרה אח"כ טהורה אני אף שנתנה אמתלא לדברי' מ"מ אין לה חזקה בהדה אדרבה הוא נגד
חזקה לכה י"ל דלא מהני אמתלא ואם נימא דהאבעי' הוא כה אם צריכה אמתלא לכאורה ג"כ
צריך להבין אמאי גבי אשת איש צריכה אמתלא וכאן ה"א דלא צריכה י"ל בפשוט דשם גבי
אשת איש דהוה מיתת ב"ד צריכה אמתלא משא"כ גבי נדה דהוה כרת וכתת קיל ממיתת ב"ד
י"ל דלא צריכה אמתלא וע"כ צ"ל דהאבעי' הוא שלא בשעת ונסתה וא"כ יש לה חזקה דאינה

נדה אף דאיפא נשי דקא משניין גונסתייהו היינו מיעוט ונהראל דמונתת בלא בדיקה וא"כ י"ל דאף דגם גבי אשת איש יש לה חזקת פנוי' ואעפ"כ צריכה אמתלא י"ל החילוק דשם הוא חמור משום דאיפא מיתת ב"ד משא"כ נדה קיל ולא צריכה אמתלא ואין לומר דאבעי' הוא גם בשעת ונסתה דנימא דאין צריכה אמתלא דזה דחוק דהא נגד חזקה הוא וכיין דאשת איש אף דיש לה חזקה להסיר צריכה אמתלא בנודאי אף דנדה קיל מ"מ נגד החזקה נדאי צריכה אמתלא וא"כ נדאי דאם נימא דהאבעי' הוא אם צריכ' אמתלא נדאי דהאיבעי' הוא שלא בשעה ונסתה וא"כ אף לפי הפשיטות רב דצריכה י"ל דבשעת ונסתה לא מהני אמתלא פיון דהוא נגד החזקה משא"כ אם האיבעי' הוא אי מהני אמתלא נדאי דהאבעי' הוא בשעת ונסתה וא"כ לפי הפשיטות דמהני אמתלא וא"כ יש נפקא מינ' לדינא ופי' תוס' שפיר וק"ל: דף כ"ג ע"א: ד"ה מאן דמתני וכו' וא"ת מנ"ל דילקא אסיפא לא מצוי קאי דאפי' באו עדים וכו' ונ"ל בעז"ה לתרץ דבגמרא מוכח שפיר דמאן דמתני אריש' כ"ש אסיפ' דאם הריש' דווקא הוי לי' למתני הך בבא בתר הריש' אלא נדאי דקאי אתרונניהו אף קשה דלענין מה נקט הגמרא דבשבוי' הקילו הא בפשוט מוכח דאסיפ' נמי קאי דאל"כ רק אריש' ניתני אריש' אף ז"א דא"כ הוי קשה אמאי מתני אריש' נתני אתרונניהו לכך קאמר דאין צריף לומר דקאי אתרונניהו דכיין דקאמר דקאי אריש' א"כ כ"ש דקאי אסיפ' דבשבוי' הקילו לכך אף שאמור' צריף לפרש דבריו פאן א"צ לפרש דממיל' ידעינן דקאי נמי אסיפ' דכ"ש הוא ואין לומר דמ"מ ליתני במתני' הך בבא אריש' וממיל' ידעינן דבסיפ' נמי הוא פן מטעם כ"ש ז"א דהא בסיפ' אפי' באו עדים וכו' דבשבוי' הקילו: דף ע"א ד"ה המדיר וכו' וקשה וכו' מגופה דמתני' הנה לי' למפרך ע"ש ונ"ל לתרץ בפשוט דלא מצוי מקשה מגופ' דמתני' די"ל לפסברת רש"י לקמן גבי הגיע זמן והיינו דבשלמא על תשמיש לא חל הגדר פיון דמשועבד מדאוריית' משא"כ במזונות דהוא דרבנן וא"כ חל הגדר מדאוריית' לכך פריף מקונם וכו' דמעשה ידי' פמי לא הוי רק מדרבנן ואמאי אין צריף להפר וק"ל: בא"ד ועוד פי מוקי לה בגמרא שהדירה פשהוא ארוסה וכו' א"כ מתשמיש נמי חל הגדר וליתני במתני' יוציא ויתן פתובה בשפת א' לב"ה וכו' ע"ש ונ"ל לתרץ דנדאי הא דאמרינן דהמדיר את אשתו מתשמיש דיוצי' בשפת א' לב"ה אם היא אמרה דמתתין עוד שפא ימצא פתח לנדרו אזי נדאי הדין דימתין עוד ולא יוציא רק איירי דאשה אינה רוצה להמתין והנה לפ"ז גבי הדירה פשהוא ארוסה ונשאת ואם אמרינן דיש בכלל זה גם תשמיש א"כ עדיין לא נבעלה פלל והנה נ"ל לכאורה דכשאמרו דיוצי' ויתן פתובה היינו רק עיקר פתובה אבל תוספת פתובה לא בעי למיתב לה פיון שלא נבעלה ואף אם אמרינן חזקת חזקה קונה מ"ע חזקה דלא חזי' לביאה איבעי' הוא בגמרא בפ' אע"פ דף נו"ו וא"כ נודאי אין מחוייב ליתן לה התוספ' פתובה וא"כ נדאי ניחא לה להמתין עד ל' יום בכדי שלא ימצא פתח לנדרו: עוד נ"ל בעז"ה לתרץ דהנה לכאורה קשה לי לרב דמוקי מתני' במפרש ונהיינו הפשט המדיר את אשתו מליהנות לו עד ל' יום אזי הדין יעמיד פרנס ולפ"ז אם נימא דהמתני' מייירי בהדירה פשהוא ארוסה ואח"פ נשאת א"כ לכאורה צ"ל דמייירי שפירש לנדרו על שלשים יום ונשאת תיכף אחר הגדר דאל"כ קשה תמתין עד אחר שלשים יום אחר נשואין א"ו דאיירי דנישאת תיכף או די"ל דפירש בפירוש על ארבעים יום וניסת אחר עשרה ימים לאחר הגדר עכ"פ קשה הא אף פשהדירה פשהוא ארוסה ולא הנה עדיין משועבד לה וכל הגדר מ"מ הא לא חל הגדר רק על עכשיו ועל ימים הבאים אחרי כן לא חל הגדר מעיקרו רק פל יום ויום חל הגדר דהא הוי לדבר שלא בא לעולם וכמו דאם אמרינן דאדם מקנה דשב"ל עכ"פ לא חל עד שיבוא לעולם ונהראל שיוכל לחזור קודם שפא לעולם פמבואר בפוסקים א"כ אף בנידון דידן שהדירה שלא תהנה מנכסיו

שְׁלֵשִׁים יוֹם אֲזִי וְדַאי לֹא חָל הַגָּדֵר עֲכָשְׁיוֹ אֲכַל שְׁלֵשִׁים יוֹם דְּעֵדִינָן לֹא בָּאוּ לְעוֹלָם רַק כָּל יוֹם וַיּוֹם חָל הַגָּדֵר וְאִ"כ מַעַת שְׁנִישְׂאָת אֲזִי נְדָרִי וְשַׁעֲבוּד בָּאִים פְּאָחַד וְאִמְאִי יוֹכַל לְהַפְקִיעַ הַשַּׁעֲבוּד עֵינָן בְּרִ"ן גַּבִּי מְגַלְגֵּלֵת בְּהַדְלִי דְכוּתֵב הֶרְ"ן דָּאִם נְדָרִי וְשַׁעֲבוּד בָּאִים פְּאָחַד אֲזִי אֵינּוּ מִפְקִיעַ וְאִ"כ קֶשְׁה אִף זֶה אֵינּוּ דָּאִף שְׂאוֹתוֹ יוֹם חָל הַשַּׁעֲבוּד מִ"מ נְדָרִי קוֹדֵם דְּכִינָן שְׁהִגִיעַ אוֹתוֹ יוֹם חָל הַגָּדֵר לְמַפְרַע וְכִמוּ בְּדָבָר שְׁלֵא בָּא לְעוֹלָם דָּאִם אֲמָרִינָן אָדָם מְקַנָּה דְּבָר שְׁלֵא בָּא לְעוֹלָם אֲזִי מַעַת שְׁבָא לְעוֹלָם חָל לְמַפְרַע אִ"כ הֵכָא נְמִי בְּאִנְפֵּן זֶה חָל לְמַפְרַע מַעַת שְׁנָדָר וְאִז לֹא הִיָּה שַׁעֲבוּד אִף קֶשְׁה לִי אִמְאִי חָל הַגָּדֵר דְּהָא אִם נָדָר בְּפִסְחָא שְׁלֵא יִשְׁבַּב בְּסוֹפָה אֲזִי וְדַאי אֵין הַגָּדֵר חָל דְּהָא נִשְׁבַּע לְבַטֵּל הַמַּצְוָה וְאִף שְׁבַעַת שְׁנָדָר לֹא הִיָּה עֵדִינָן חַיִּיב לִישְׁבַּב בְּסוֹפָה מִ"מ אֵין הַגָּדֵר חָל וְאִ"כ הֵכָא נְמִי אִם הִדִּירָה עֲכָשְׁיוֹ שְׁלֵא תְהִנָּה אַחַר הַשַּׁעֲבוּד גִּ"כ לֹא מְהִנִּי דְּהָא אֵין הַגָּדֵר חָל עֲכָשְׁיוֹ רַק כָּל יוֹם וַיּוֹם כְּנִ"ל וְאִ"כ דְּמִי לְסוֹפָה כְּנִ"ל אִף זִ"א דָּאִף שְׁנָה יוֹם הוּא אַחַר הַשַּׁעֲבוּד כִּינָן שְׁנִישְׂאָת מִ"מ בַּעַת שְׁנָדָר שְׁהִיָּת' אַרוּסָה אֲזִי לֹא הִיָּה הַדְּבָר בְּרוּר בָּאִם יְהִיָּה אוֹתוֹ יוֹם שַׁעֲבוּד דְּדִילְמָא לֹא יְכַנְסִנָּה עֵדִינָן קָדָם שְׁלֵשִׁים יוֹם שֶׁל הַגָּדֵר וְלֹא יְהִיָּה חַיִּיב לָהּ מְזוֹנוֹת לְפִיכָף אִף שְׁנִישְׂאָת וְחָל הַשַּׁעֲבוּד חָל הַגָּדֵר כָּל הַיּוֹם לְמַפְרַע כִּינָן דָּאִז לֹא הִיָּה בְּרוּר שְׁהִיָּה לָהּ שַׁעֲבוּד עֲלִיו בְּאוֹתָן הִיָּמִים אִף קֶשְׁה אִם אֲמָרִינָן דִּישׁ בְּרִירָה אֲזִי אִמְאִי חָל הַגָּדֵר דְּהָא כִּינָן שְׁנִישְׂאָת הַנְּבָרָר לְמַפְרַע שְׂאֵלוּ יָמִים יְהִי' הַשַּׁעֲבוּד אִף זִ"א דְּהָא בְּדַאוּרִיָּתָא אֵין בְּרִירָה לְחוּמְרָא וְאִ"כ לְכָף אֲסוּרָה מְלַהֲנוֹת לוֹ דְּלְחוּמְרָא חָל הַגָּדֵר מְטַעַם אֵין בְּרִירָה וְכִנִּ"ל וּלְפִ"ז לֹא קֶשְׁה קוֹשְׁיַת תּוֹס' הַנִּ"ל עַל רַש"י דְּהִנָּה אֵימָא בְּרִ"ן דָּף ט"ו ע"ב בְּד"ה וְהָא מִן הַתּוֹרָה מְשׁוּנְעָבָד וְכו' וְנִ"ל וְאִ"ת וְהָא הָאִי נְדָרִי הִנָּה רַק דְּרַבְּנָן דְּהִנָּאת תַּשְׁמִישׁ לִית בִּי מִמְשָׂא וִי"ל דְּבַאוּמֵר קוֹנָם גּוּפָף עָלֵי מִתְשַׁמֵּישׁ עֲסָקִינָן דְּהָא דְּוּמְלִי דְּאֵינּוּ יִשְׁן קַתְנִי לָהּ וְאוּקְמִי רַבִּינָא בְּבָל יַחַל דְּרַבְּנָן ע"ש וְהִנָּה אִף דְּאֵנָן פְּסָקִינָן דְּאֵין בְּרִירָה הִיָּנּוּ בְּדַאוּרִיָּתָא וְלְחוּמְרָא אֲבָל אִם מְדַאוּרִיָּתָא הוּא קוֹלָא אִף אִם נִימָא אֵין בְּרִירָה רַק דְּמְדַרְבְּנָן יְהִי' חוּמְרָא אִם נִימָא אֵין בְּרִירָה אִז אֲמָרִינָן יִשׁ בְּרִירָה וְלְקוֹלָא כִּינָן דְּהוּא מְדַרְבְּנָן אִ"כ לְפִ"ז יִשׁ לּוֹמֵר שְׁפִיר דְּמְלַהֲנוֹת לוֹ מְשַׁמַּע נְמִי תַשְׁמִישׁ וְלֹא קֶשְׁה קוֹשְׁיַת תּוֹס' דָּאִ"כ כְּשֶׁהִדִּירָה כְּשֶׁהוּא אַרוּסָה וְנִשְׂאָת הָא מִתְשַׁמֵּישׁ כְּמִי חָל הַגָּדֵר וְאִ"כ יוֹצִיא בְּשַׁבָּת א' לְב"ה וְכו' זֶה אֵינּוּ דְּהָא מְדַאוּרִיָּת' אֵינּוּ חָל הַגָּדֵר אִתְשַׁמֵּישׁ דְּהוּי דְּבָר שְׂאֵין בּוֹ מְמֵשׁ רַק מְדַרְבְּנָן הוּי הַגָּדֵר מְשׁוּם בַּל יַחַל וְאִ"כ בְּדַרְבְּנָן אֲמָרִי' יִשׁ בְּרִירָה וְלְקוֹלָא וְאֵין הַגָּדֵר חָל אִף דְּהִדִּירָה כְּשֶׁהוּא אַרוּסָה דְּהָא הַגָּדֵר אֵינּוּ חָל עֲכָשְׁיוֹ רַק כָּל יוֹם וַיּוֹם כְּנִ"ל וְהוּי כְּמוֹ סוֹפָה כְּנִ"ל דְּהָא הַנְּבָרָר הַדְּבָר לְמַפְרַע בַּשַּׁעַת הַגָּדֵר שְׂאוֹתָן הִיָּמִים יְהִיָּה מְשׁוּנְעָבָד לָהּ לְכָף לֹא חָל אִתְשַׁמֵּישׁ רַק אֶהְנָאת מְזוֹנוֹת מְנַכְסִיו דְּהוּא דְּבָר שְׂאֵין בּוֹ מְמֵשׁ וְלֹא קֶשְׁה קוֹשְׁיַת הַתּוֹס': עוֹד תִּירוּץ עַל קוֹשְׁי' רַאשׁוֹנָה שֶׁל הַתּוֹס' דְּמִקְשׁוֹ עַל רַש"י לִפְרָף מְגוּפָה דְּמַתְנִי' דְּקֶשְׁה דְּהָא גַּבִּי מַעֲשֶׂה יְדִי דְּנִדַאי הוּא רַק מְדַרְבְּנָן וְאִ"כ מְדַאוּרִיָּתָא חָל הַגָּדֵר דְּזִ"א דְּהָא אֵין הַגָּדֵר חָל דְּדִיבּוּר שְׂאֵין בּוֹ מְמֵשׁ הוּא רַק מְדַרְבְּנָן הוּא בְּבָל יַחַל וְאִ"כ לֹא קֶשְׁה וְשַׁפִּיר אִ"צ לְהַפֵּר וְדו"ק וּלְפִ"ז לֹא קֶשְׁה קוֹשְׁיַת תּוֹס' הַנִּ"ל עַל רַש"י דִּי"ל דְּהָא דְּלֹא אֲמָרִינָן דִּיּוֹצִיא בְּשַׁבָּת א' בְּשַׁבִּיל תַּשְׁמִישׁ הִיָּנּוּ מְשׁוּם דְּתַשְׁמִישׁ דְּבָר שְׂאֵין בּוֹ מְמֵשׁ הוּא וְאִ"כ הַגָּדֵר הוּא רַק מְדַרְבְּנָן וְאִם כֵּן לֹא אִתִּי נָדָר דְּרַבְּנָן וּמִפְקִיעַ שַׁעֲבוּד עוֹנָה דְּאוּרִיָּתָא כִּינָן דְּמְדַאוּרִיָּתָא מְשׁוּנְעָבָד הִנָּאתוֹ לָהּ מְשֵׂאִ"כ מְזוֹנוֹת הִיָּנּוּ בְּמַדִּיר מְלַהֲנוֹת דְּדָבָר שְׂאֵין בּוֹ מְמֵשׁ רַק בַּל יַחַל דְּרַבְּנָן וְאִם כֵּן חֲזִינָן דְּאֵין צְרִיף לְהַפֵּר וְהִיָּנּוּ דְּנָדָר דְּרַבְּנָן לֹא מִפְקִיעַ שַׁעֲבוּד דְּרַבְּנָן וְאִ"כ הֵכִי נְמִי גַּבִּי מְזוֹנוֹת אִף דְּנָדָר דְּאוּרִיָּתָא הוּא דִּישׁ בּוֹ מְמֵשׁ וִי"ל הָא גַּם הַשַּׁעֲבוּד דְּאוּרִיָּתָא דְּסוּבֵר דְּמְזוֹנוֹת דְּאוּרִיָּת' וְאִ"כ בְּנִדַאי דְּמִי נָדָר דְּאוּרִיָּת' לְנָדָר דְּרַבְּנָן וְשַׁעֲבוּד דְּאוּרִיָּת' לְשַׁעֲבוּד דְּרַבְּנָן וְכִי הִיָּכִי דְּהִתָּם לֹא מְצִי מִפְקִיעַ הֵכִי כְּמִי גַּבִּי נָדָר דְּאוּרִיָּתָא וּפְרִיף שְׁפִיר: שֵׁם בְּגַמְרָא וְכִינָן דְּמְשׁוּנְעָבָד לָהּ הִיָּכִי מְצִי מַדִּיר לָהּ וְכו' וְקֶשְׁה לִי הָא י"ל דְּמִיָּירִי

בְּנִדְרָה הַיָּא שְׁלֵא תִּהְיֶה מִמֶּנּוּ וְהוּא קִיָּים לֵה וְאִף דְּקִתְנֵי הַמְדִיר אֶת אֲשֶׁתוֹ מ"מ הָא גְבִי קִישׁוּט נְמִי קִתְנֵי לְשׁוֹן זֶה וּמְפָרֵשׁ הַגְּמָרָא דְאִיָּירִי בְּנִדְרָה הוּא וּא"כ לְעֲנִן מְזוֹנוֹת בְּרִישָׁא י"ל דְּמִיָּירִי כְּמִי כה"ג וּמָה פְּרִיָּה אִף לְשִׁיטַת רִש"י י"ל דל"ק פִּינּוֹן דְּרִש"י מְפָרֵשׁ דְּלִשׁוֹן מְלֵהֲנוֹת לֹו מִשְׁמַע נְמִי תִשְׁמִישׁ וְהִיָּנוּ שֶׁהוּא לֹא תִּהְיֶה מִמֶּנּוּ א"כ אִם אִיָּירִי מִתְנִי בְּנִדְרָה הוּא שְׁלֵא תִּהְיֶה מִמֶּנּוּ קִשָּׁה דא"כ הָא תִשְׁמִישׁ נְמִי בְּכֻלָּל הַנְּאָה וּא"כ הוּי נְדָרָה אֲתִשְׁמִישׁ נְמִי שְׁלֵא תִּהְיֶה מִמֶּנּוּ וְהִיָּנוּ הַנְּאֵת תִשְׁמִישׁ עָלֵי קוֹנָם וּא"כ חָל הַנְּדָר נְמִי אֲתִשְׁמִישׁ וּא"כ אֲמַאי קִתְנֵי דְתַמְתִּין ל' יוֹם הָא הַדִּין פֶּן הוּא שְׁלֵא תַמְתִּין רַק שְׁבַת א' לַב"ה רַק לְשִׁיטַת תּוֹס' דְּלֵהֲנוֹת מִשְׁמַע רַק הַנְּאֵת מְזוֹנוֹת א"כ קִשָּׁה מָה פְּרִיָּה הַגְּמָרָא וּא"ל מִשׁוּם דְּלֹא הוּי נְדָרֵי עֵינױ נְכָשׁ וּא"כ לֹא מְצִי הַבְּעַל לְהִפְרֵי וּא"כ אֲמַאי וַתֵּן פְּתוּבָה ז"א דְּהָא מְבִנְיָר בְּנִדְרִים דָּף פ"ב הַנְּאֵת פְּלוּנֵי עָלֵי יָפֵר ע"ש וַיֵּשׁ לֹוּמֵר דְּמִזָּה מוֹכִיחַ רִש"י שִׁיטְתוֹ וְלְשִׁיטַת הַרְמַב"ם דְּיוֹכַל לְהַשְׁרוֹת אֲשֶׁתוֹ ע"י שְׁלִישׁ אִפִּי אִם אֵינָה רוֹצָה רַק שְׁלֵא ע"י נְדָר וּלפ"ז י"ל אִף אִם גִּימָא בְּנִדְרָה הִיא וְקִיָּים לֵה הוּא אַזִּי הוּא נוֹתֵן אֲצַבַּע בְּוֹן שִׁינְיָ הִיָּנוּ לְעֲנִן דְּצָרִיף לִיתֵן פְּתוּבָה וְלֹא אֲמַרִּינּוּ דְתַצָּא בְּלֹא פְתוּבָה מִטַּעַם אִי אֲפָשִׁי בְּאֲשָׁה נְדָרְנִית דָּאִם אֵין רְצוֹנוֹ בְּנְדָרְנִית הוּי לִי לְהִפְרֵי וְגַם פִּינּוֹן דְּהוּא יוֹכַל לְהִפְרֵי א"כ הוּא לְבַדָּה לֹא גְרָמָה שְׁתַּצָּא פִי אִף שְׁנִדְרָה הִלֵּא יוֹכַל הוּא לְהִפְרֵי וּא"כ פִּינּוֹן שְׁגַם הוּא גְרָם שְׁיָהֵי הַנְּדָר טוֹב לְכָף לֹא מִפְּסֻדַת פְּתוּבָתָה אֲבָל לְעֲנִן מְזוֹנוֹת אִם הַדִּין דָּאִף אִם הִיא אֵינָה רוֹצָה לְהַתְּפָרְסַם ע"י שְׁלִישׁ מ"מ יוֹכַל לְפָרְנָסָה ע"י שְׁלִישׁ רַק בְּלֹא נְדָר א"כ סְבָרָא פְּשׁוּטָה אִף אִם גִּימָא דְּהוּא נִתֵּן אַב"ש מ"מ פִּינּוֹן דְּהִיא נְדָרָה וְלֹא הוּא אַזִּי יוֹכַל לְפָרְנָסָה ע"י שְׁלִישׁ לְעוֹלָם וְאֲמַאי קִתְנֵי יוֹצֵא וַתֵּן פְּתוּבָה אַחַר שְׁלִישִׁים יוֹם אֲלֵא וְדַאי דְאִיָּירִי בְּנְדָר הוּא וְאִם גִּימָא פְּשִׁיטַת הִירוּשְׁלַמִי דָּאִף בְּלֹא נְדָר אֵינוּ יוֹכַל לְפָרְכַס ע"י שְׁלִישׁ אִם הִיא אֵינָה רוֹצָה אַזִּי אֲפָשֵׁר אִם גִּימָא דְּהוּא נִתֵּן אַב"ש לְכָף אַחַר ל' יוֹם צָרִיף לְהוֹצִיא בְּכַתוּבָה וְאִם גִּימָא דְּרִש"י סוֹבֵר כְּהִירוּשְׁלַמִי הַנ"ל אַזִּי מוֹכִיחַ רִש"י שִׁיטְתוֹ דְּלֵהֲנוֹת לֹו מִשְׁמַע נְמִי תִשְׁמִישׁ וְכַנ"ל וְדוּק: בְּתוֹסְפוֹת ד"ה הָכִי נְמִי פִינּוֹן דְּמִשְׁנוּעַבַד לֵה וְכו' לְאַחַר ל' תִּהְיֶה וְתִאָסֵר לְכַאוּר' קִשָּׁה מָה פְּרִיָּה הַגְּמָרָא דִּילְמָא מִיָּירִי שֶׁהַבְּעַל הַדִּירָה מִמְזוֹנוֹת וְתִלְאוּ בְּתִשְׁמִישׁ כְּמוֹ שֶׁפִּירְשׁוּ הַתּוֹס' וְאַחַר הַנְּדָר תִּיקָף נְדָרָה הִיא ג"כ שְׁלֵא תִּהְיֶה מִמֶּנּוּ וְקִיָּים לֵה הוּא וּא"כ לֹא שִׁינְיָ הַסְּבָרָא שֶׁתִּהְיֶה מִמֶּנּוּ אִף י"ל דַּמ"מ פְּרִיָּה הַגְּמָרָא שֶׁפִיר דְּהָא מְצִי לִילָף לְגַבִּי חֲכָם לְהַתִּיר נְדָרָה שֶׁתִּהְיֶה יוֹכַל לְהַנּוֹת מִמֶּנּוּ וְאִם אֵינָה רוֹצָה אַזִּי אֲמַאי יוֹצִיא וַתֵּן פְּתוּבָה הָא הַמְּנִיעָה מִמֶּנָּה לְשִׁיטַת רִש"י לְקַמֵּן בְּנְדָרָה הוּא וְכו' קִשָּׁה וְלְשִׁיטַת הַתּוֹס' אֲתִי שֶׁפִיר אִף לְדַעַת הַפּוֹסְקִי דָּאִם קִיָּים לֵה הַבְּעַל שׁוֹב אֵינוּ יוֹכַל הַחֲכָם לְהַתִּיר מִשׁוּם דְּעַל דַּעַת בְּעָלָה לְבַד הוּא נוֹדְרַת עֵינױ בִּיּוֹ"ד סִימֵן רַל"ד סכ"ג בַּהַג"ה א"כ קִשָּׁה אִף ז"א דא"כ קִשָּׁה לְשִׁמּוּאֵל דְּהַטַּע' דִּימְתִין שְׁמָא יִמְצָא פְתַח לְנְדָרוֹ וְאִם גִּימָא דְּמִיָּירִי שֶׁהַדִּירָה שִׁיָּאָסוֹר תִשְׁמִישָׁה עָלֵיו אִם יָזוֹן א"כ קִשָּׁה הָא אֵימָא בִּיּוֹ"ד סִי רַכ"ח ס' כ"ז דָּאֵין חֲכָם יוֹכַל לְהַתִּיר עַד שִׁיַּחוּל הַנְּדָר אֲבָל בְּנִידוֹן זֶה הָאִיף יוֹכַל לְהַתִּיר הַנְּדָר שֶׁל תִשְׁמִישׁ הָא עֲדִינּוּ לֹא נִאָסֵר עָלֵיו אֲלֵא וְדַאי מִשׁוּם דְּתוֹכַל הִיא לִיְהִנּוֹת מִמֶּנּוּ וַיָּאָסוֹר בְּתִשְׁמִישׁ מִדִּין הַנְּדָר וְאַח"כ יוֹכַל הַחֲכָם לְהַתִּיר וּלפ"ז ע"כ בְּלֹא נְדָרָה הִיא הַנְּאָה מִמֶּנּוּ וְדוּק וְנְדָבֵר זֶה צָרִיף עֵינױ: בַּא"ד דְּהָא לר' יְהוּדָה דָּאָמֵר בְּפֶרֶק ב' דְּנְדָרִים קוֹנָם עֵינֵי בְּשִׁינְיָ הַיּוֹם אִם אֵישׁוֹן לְמַחַר וְכו' וּפִירֵשׁ הַפְּהַרְש"א ו"ל דְּהִיָּנוּ פִּינּוֹן שְׁאָסוּרָה לְשִׁמְשׁ עַכְשָׁיו מִשׁוּם שְׁמָא תִּהְיֶה א"כ תִּאָסוֹר עַכְשָׁיו אַחַר שְׁבַת ע"כ וְלְכַאוּרָה יֵשׁ מְקוֹם עֵינױ דְּלֹא דְמִי דְּבִשְׁלָמָא בְּמִדִיר מִתִשְׁמִישׁ סְבָרֵי ב"ה דָּאָחַר שְׁבַת יוֹצִיא מִשׁוּם דָּאָסוּרָה לְהַשְׁתַּמֵּשׁ מְגִירֵי דִילָי' לְחוּד שֶׁהוּא הַדִּירָה מִשָּׂא"כ פֶּאֵן דְּמְגִירֵי דִילָי' מִטַּעַם שְׁנִדְרָה מְכָל מְקוֹם הִיָּתָה מוֹתַרְתַּת לְשִׁמְשׁ עַכְשָׁיו רַק דְשְׁמָא תִּהְיֶה הִיא א"כ פִּינּוֹן דְּגַם מְגִירֵי דִיל' הוּא הָאִסוּר תִשְׁמִישׁ עַכְשָׁיו לְכַאוּרָה יֵשׁ לֹוּמֵר דְּגַם אַחַר שְׁבַת לֹא יוֹצִיא וַתֵּן פְּתוּבָה וְלְכַאוּרָה י"ל פְּשׁוּט הַפְּשׁוּט בְּדַבְרֵי הַתּוֹס' פִּינּוֹן

דאסורה ליהנות עכשיו וכו' אף דאין חיוב להוציא אָזר שְׁבַת א' מטעם שְׁהוּא מְגִירֵי דִיל' ג"כ פנ"ל מכ"מ קְשָׁה לְאַחַר ל' תְּהֵנָה וְתֵאָסוּר כְּמוֹ שְׁפִי תוּס' לְעֵיל וּא"ל דָּאָם תְּהֵנָה תְּהִי אָסוּרָה לְמִפְרַע בְּתַשְׁמִישׁ וְעַבְדֵי אִיסוּרָא בְּמָה שְׁשֻׁמְשׁוּ קוּנְדָם לְכֹן ז"א דְהָא הֵדִין דְאָסוּרָה בְּתַשְׁמִישׁ מְדַרְב יְהוּדָה דְשָׁמָא תְּהֵנָה וּא"כ לֹא שְׁשֻׁמְשׁוּ תוּף ל' וּא"כ קְשָׁה תְּהֵנָה וְתֵאָסוּר אַחַר ל' יוֹם וּק"ל: בְּתוּס' דִּיָּה שְׁנֵדְרָה הִיא וְקִיָּנִים לָהּ אִיהוּ וְכוּ' וְנִרְאָה לר"י דְהַשְׁתָּא לָא אִיגְרִי בְּתַלְיִנְהוּ בְּתַשְׁמִישׁ אֲלֵא שְׁנֵדְרָה הֵנְאָה בְּאַחַד מְכָל מִינֵי פִירוֹת וְכוּ' דָּאָם נְדָרָה לְעוֹלָם א"כ מַה תְּרוּיַח בְּמֵאֵי שְׁיּוּצִיא אַע"ג דְּבִנְדָר שֶׁל תַּשְׁמִישׁ מִמְתַּנְתּ בְּנֵדָר שֶׁל פִירוֹת אִינְהּ יְכוּלָה לְסַבּוֹל אִפִּי יוֹם א' קְשָׁה לִי לְסַבְרַת הַמְקַשֵּׁן דְּמִקְשָׁה עַל ר' יוֹסִי וְסַבְר ר' יוֹסִי וְכוּ' א"כ קְשָׁה בַּמַּמ"נ הַאִיף אִיגְרִי הֵף דְּקִישׁוּט אִם בְּנֵדָר הוּא וַע"כ תְּלָה בְּתַשְׁמִישׁ אֲזִי יִמְתִּין לְשִׁמּוּאֵל שְׁנָה א' וְאַח"כ שְׁבַת א' לִב"ה וְאִם בְּנֵדְרָה הִיא וְלֹא תְלָאוּ בְּתַשְׁמִישׁ מ"מ תִּמְתִּין שְׁנָה א' פִּינּוּן שְׁאֲפֻשֶׁר לָהּ לְסַבּוֹל לְהִיּוֹת שְׁבָה בְּלֹא קִישׁוּט פִּינּוּן דְּחִזְיָנּוּ דָּאָם נָתַן קֶצֶבָה עַל שְׁנָה דְּתַמְתִּין וְלֹא יוּצִיא א"כ ה"ה בְּלֹא נָתַן קֶצֶבָה דְּתַמְתִּין לְשִׁמּוּאֵל שְׁמָא תַמְצָא פְּתַח לְנֵדְרָה דְהָא לְפִירוֹשׁ ר"י לֹא יָדַע הַמְקַשֵּׁן דְּמִסְנֵי סְנֵי לָהּ וְגַם סַבְרַת רש"ל דָּאָם גִּיחָא לָהּ לְמִשְׁקַל כְּתוּבָה לֹא תִבְקַשׁ פְּתַח לְנֵדְרָה גַּם קְשָׁה עַל ר' יוֹסִי דְּבַעֲנִיּוֹת שְׁלֵא נָתַן קֶצֶבָה וְכוּ' וּא"כ מַה תְּרוּיַח בְּמָה שְׁיּוּצִיא דְהָא לֹא נָתַנָּה קֶצֶבָה לְנֵדְרָה א"ו ע"כ צ"ל אֵף לְפַר"י לְעֵיל בְּהֵף בְּבֹא ע"כ צָרִיף לְהִיּוֹת הַטַּעַם דְּמִסְנֵי סְנֵי לָהּ: הַב"ש בַּס"ק ק' הַקְשָׁה עַל הַטוּרֵי זֶהָב דְּפִירֵשׁ דְּהַרְמַב"ם דְּסוּבְר בְּנֵדְרָה הוּא וְקִיָּנִים לָהּ אִיהוּ אִם רוּצָה לִישֵׁב וְלֹא תֵאָכַל מֵאוֹתוֹ מִיַּן תִּשָּׁב וְאִם אוֹמֵר וְכוּ' הִינְנוּ לְכָף תִּשָּׁב מִשׁוּם דְּסוּבְר הַרְמַב"ם כַּמ"ד דְּהִיא נְתָנָה אֲצַבַּע ב"ש וְהַקְשָׁה הַבֵּית שְׁמוּאֵל דֹּא"כ אִמְאֵי קֶאָמֵר הַרְמַב"ם דָּאָם אוֹמֵר אֵי אֲפֻשִׁי בִּאֵשׁ נְדָרְנִית יוּצִיא וְיִתֵּן כְּתוּבָ' אִמְאֵי צָרִיף לִיתֵּן כְּתוּבָת' פִּינּוּן דְּהִיא נְתָנָה אַב"ש וְנ"ל לְתַרְץ בְּפִשׁוּט דְהָא הַרְמַב"ם פּוֹסֵק דְנִשְׁאָלִין עַל הַהִיקָם אִפִּי אַחַר כְּמָה יָמִים וּא"כ אֵף דְּמִתְחַלָּה בְּעַת שְׁנֵדְרָה אֲזִי הִיא נְתָנָה אַב"ש מ"מ אִם רוּצָה הַבַּעַל יוּכַל לְהַפֵּר וְהִינְנוּ שְׁיִשְׁאֵל עַכְשָׁיו עַל הַהִיקָם וְאִם אִינוּ רוּצָה לְשְׁאֵל עַל הַהִיקָם אֲזִי הוּא נוֹתֵן אַב"ש וִי"ל פְּשׁוּט בְּהַרְמַב"ם בְּפִשׁוּט אִם רוּצָה שְׁתִּשָּׁב עִמּוֹ כְּף דְּלֹא אִיכְפַּת לִי אֲזִי תִשָּׁב וְאֵף דִּי"ל יִשְׁאֵל עַל הַהִיקָם מ"מ הָא אִין לוֹ חֲרָטָה פִּינּוּן שְׁרוּצָה לִישֵׁב עִמָּה כְּף מִשְׁא"כ אִם בָּא לְהוּצִיאָהּ בְּשִׁבִיל שְׁאָמֵר אֵי אֲפֻשִׁי בְּאִשָּׁה נְדָרְנִית א"כ יֵשׁ לוֹ חֲרָטָה וְאֲזִי יוּכַל לְשְׁאֵל עַל הַהִיקָם וּא"כ אִם אִינוּ רוּצָה לְשְׁאֵל אֲזִי הוּא נוֹתֵן אַב"ש וְלְכָף צָרִיף לִיתֵּן לָהּ כְּתוּבָה וְלֹא קְשָׁה עַל הַט"ז וְהַר"ן הַחוֹלֵק עַל הַרְמַב"ם בְּדִין זֶה אֲזִיל לְשִׁיטְתוֹ דְּסוּבְר אִין נִשְׁאָלִין עַל הַהִיקָם רַק בְּיוֹם שְׁמַעוּ לְהַנְדָר וּפְשׁוּט הוּא: פִּירֵשׁ יי ד"ה אֲלֵמָא בַּעַל מְצִי מְפִיר וְכוּ' עֵינּוּן בַּפ"י בֹּא"ד וְלִפִּי זֶה קְשָׁה לְשִׁיטַת הַרְמַב"ם דְּפּוֹסֵק שְׁיּוּצִיא ל"ד רַק בְּרִצּוֹנוֹ תְלִיא וּא"כ מַה פְּרִיף הַגְּמָרָא וְדוּק: דָּף ע"ב ע"א: בְּגַמְרָא מֵאֲכִילְתוּ שְׁאִינוּ מְעוֹשֶׁר וְכוּ' מְנָא יָדַע וְהַקְשָׁה הַרְאָב"ד דִּילְמָא מִיגְרִי שְׁהוּדָה וְתִרְצָן דָּאִין אָדָם מְשִׁים עֲצָמוּ רְשַׁע וְהַקְשָׁה הַר"ן ו"ל דְּלֵהֲפָסִיד כְּתוּבָתָה נְאֻמְנַת בְּהוּדָתָא בַּע"ד כְּמָאָה עֲדִים וְכוּ' וְנ"ל לְתַרְץ שִׁיטַת הַרְאָב"ד דְּבִאֲמַת אִם אֲמַרִינּוּ לֹא פְלִגִינִין דִּיבּוּרֵי אֲזִי גַם לְעֵנִן כְּתוּבָה אִינְהּ נְאֻמְנַת פִּינּוּן דְּאִינְהּ נְאֻמְנַת לְשׁוּנֵי עֲצָמָה רְשַׁע רַק דְהָא פְּסִקִינּוּ דְּפִלְגִינִין דִּיבּוּרָא גְבִי פְלוּנֵי בָּא עַל אֲשַׁתִּי עֵינּוּן בְּסַנְהֶדְרִין דָּף י' וְהֵנָּה בְּתוּס' דָּף י"ח ע"ב בַּד"ה וְאִין אָדָם וְכוּ' פִּי דְכִינּוּן דְּקִיּוּם שְׁטָרוֹת דְּרַבְּנָן לֹא פְלִגִינִין דִּיבּוּרָא כְּדִי לְפִסְלוֹ הַשְׁטָר וְהֵנָּה לַפ"ז הָכָא גְבִי מֵאֲכִילְתוּ שְׁאִינוּ מְעוֹשֶׁר דְּמָה שְׁיּוּצִיא בְּלֹא כְּתוּבָה הִינְנוּ מִטַּעַם קָנְס וּמְדֹאֹרֵייתָא לֹא מְפָסְדַת כְּתוּבָתָה אֵף אִם גִּימָא פְלִגִינִין דִּיבּוּרָא רַק מְדַרְבְּנָן הוּא מִטַּעַם קָנְס א"כ אִם גִּימָא פְלִגִינִין דִּיבּוּרָא תְּפָסִיד כְּתוּבָתָה א"כ פִּינּוּן דְּהוּא רַק מְדַרְבְּנָן לֹא אֲמַרִינִין פְּלִגִינִין דִּיבּוּרָא לְהַפְסִיד כְּתוּבָתָה וְאֵף אִם גִּימָא דְכְּתוּבָה דְּרַבְּנָן א"כ לְכֹאֹרְהָ לֹא שְׁיִיף פַּנ"ל י"ל דְּמִיגְרִי בְּדַכְתָּב לָהּ דְּהוּא כְּתוּבָה דְּאֹרֵייתָא וְדוּק: ע"ב בַּד"ה הַמְקַדֵּשׁ וְכוּ' ע"מ שְׁאִין עָלֶיהָ נְדָרִים וְכוּ'

אינה מקודשת ולכאורה קשה מקמ"ל פשיטא דאינה מקודשת פינון דהתנה בפירוש אפשר לומר דקמשמע לן דאף אם הלכה אצל חכם אחר הקדושין והתיר לה הנדרים אינה מקודשת אף שחכם עוקר מעקרו ונמצא לא הי' עלי' נדרים כלל מ"מ אינה מקודשת פינון דבשעת קידושין הי' עלי' נדרים וא"כ לא חלו הקדושין כלל ועוד יש לומר משום דיוכל לומר אי אפשי באשה נדרני' אף שחכם התיר לה קודם הקדושין מ"ע אי אפשי באשה הנודרת וזה פשוט ואפשר לומר לסברא הנ"ל דאשמעינן דאף אם התיר לה החכם אחר קדושין מ"מ אינה מקודשת והיינו משום דאין ברייה והיינו שבשעת קדושין לא הוברר שהחכם יתיר לה ולא יהיה לה נדרים ואם נימא דיש ברייה אזי מקודשת משום דכיון שהתיר לה החכם הוברר הדבר דבשעת קדושין לא היה עלי' נדרים דחכם עוקר מעיקרו ופשוט הוא: הכא נדאי שאמר לה בשעת קדושין אם אין לה נדרים תתקדשי לי ואם יש עליה נדרים לא תתקדשי והיינו משום דבעינו תנאי פפול והן קודם ללאו ותנאי קודם למעש' ואף דלכאור' משמע לישנא דהמקדש את האשה ע"מ שאין עלי' נדרים ומשמע דהקדושין הי' קודם ואח"כ התנאי היינו תתקדשי לי ע"מ שאין עליה נדרים וזה לאו דווקא הנה זה פשוט וברור דאם קדשה בכסף ונמצא עלי' נדרים ואמרין דאינה מקודשת אז צריכה להחזיר הכסף וגם רב דפליג במקדש אחרתו מודה שהכסף קדושין הוי מלנה ולפ"ז הי' קשה לכאורה אם אמרינן דכנסה סתם קאי ארישא א"כ אמאי צריכה גט דהא פינון שנמצא עלי' נדרים אזי תיכף לא חל הקדושין והוי מעות הלואה וא"כ אף דכנסה אח"כ סתם מ"מ במאי תתקדש הא בכסף שנתן לה כבר לא מתקדשה דהוי מקדש במלנה וצ"ל דהפשט דכנסה סתם היינו בכנסה לחופה ונבעלה וא"כ נתקדשה בביאה ונ"מ דצריכה להחזיר הכסף קדושין דהוי מלנה ואפשר לומר אפי' איירי בלא נבעלה מ"מ פינון דכנסה סתם אכל לתנאי ואף דאין פאן קדושין דכסף קדושין הוי מלנה ז"א דנתקדשה בהנאת מחילת מלנה או מטעם ביאה ואיירי בנבעלה אבל למפרע משעת קדושין לא הוי מקודשת ונ"מ באם פשטה ידה וקבלה קדושין מאחר אחר זה הקדושין קודם שפנסה זה ואח"כ פנסה זה וא"כ מקודשת להשגי דקדושיו קודמין ואפשר לומר עוד דאי איירי בנבעלה אזי מקודשת משעת קדושין הראשונים ונמצא מקודשת לראשון דקדושיו קדים והיינו באם התיר לה החכם להנדרים ואף אם נימא דאין ברייה מ"מ הוי ספק קדושין הקדושין הראשונים וספיקא דאורייתא לחומרא דאין ברייה הוי ספק וא"כ מקודשת משעה ראשונה מספק וא"כ אם פשטה ידה וקבלה מאחר אינה מקודשת לשני רק לראשון אף לכאורה אם אמרינן דספיקא דאורייתא הוא רק מדרבנן לחומרא דמדאורייתא אוקמה אחרונה וא"כ בנידון דידן אזי יש לומר דאוקמה אחרונה פנוי' וא"כ מדאורייתא בנדאי אינה מקודשת לראשון מטעם דאין ברייה ואין פאן ספק דאוקמה אחרונה פנוי' ולומר דקדושין אינם פלוס אף אפשר לומר דהוי פדין הרי גרושה לפנינו דהשתא בכנסה סתם וא"כ עכשיו הוא אשת איש בנדאי או קדושין שני' או קדושי ראשון מטעם ביאה וא"כ פינון שעכשיו בא לפנינו הדין ונולד הספק וא"כ אמרינן דגם מדאורייתא הוי קדושי הראשון טוב מטעם קדושי כסף ומטעם ספק דאין ברייה וחסות פנוי' לא שייך פאן פינון שיהי' א"א לפנינו: ברש"י ד"ה פנסה ובגמרא מפרש אי קאי ארישא וכו' והפשט פשוט היינו אם נימא בקדשה על תנאי וכנסה סתם וא"כ הפשט דתצא שלא בכתובה והיינו משום דקדושין הוי קדושין פינון דכנסה סתם ולא פירש אזי ספק אם אחיל או לא ולענין כסף קדושין א"צ להחזיר משום דספק הוא ולא מפקינן ממון מינה והוי ספק קדושין ובעי גט מספק אבל כתובה לא בעי למית' לה משום דמספקא לא מפקינן ממונא אבל קדשה סתם וכנסה סתם גם כתובה בעי למיתב לה משום דכיון דלא אתני בהדה אזי אין פאן ספק (עו"ל

דלכך בקדשה על תנאי וכנסה סתם א"צ ליתן פתובה משום דכתובה דרבנן שלא תהא קלה בעיניו ועל נדרים לא שייך ופשוט היא או י"ל אף אם לא פליג מ"מ א"צ ליתן פתובה משום דכיון דכתובה דרבנן הוי ספיקא דרבנן וכו' ולכך א"צ ליתן לה פתובה) ועוי"ל דלכך בקדשה על תנאי וכ"ס לא בעי למיתב לה פתובה משום דאורי' אוקי אחזקת פנוי' שלא היתה כלל א"א ומ"מ גט בעי פיון דקדשה לא אמרינו שמפקיענו הקדושין מטעם חזקת פנוי' משום דאמרינו נוקי אחזקת אשת איש עכשיו משא"כ פתובה דאינו חייב ליתן לה רק אחר גירושין ואחר גירושין לא שייך חזקת אשת איש וא"כ אמרינו דאוקי אחזקת פנוי' שלא היתה כלל אשת איש ואין לה פתובה או אפשר לומר דהוא מילתא באנפי נפשה ואיירי בקדשה סתם וכנסה סתם לכך בעי גט אבל בקדשה על תנאי וכנסה סתם אפי' גט לא בעי דאין פאן ספק דעל דעת קדושין הראשונים פנסה: דף עג ע"א: בגמרא לא תימא טעמ' דרב פיון שפנסה סתם וכו' וקשה הא נדאי אי אפשר לומר כן דהא א"כ בעי למיתב לה פתובה כפירש"י ובמתניתין קתני פנסה סתם תצא שלא בכתובה וגם תוס' הקשו זאת ונ"ל לתרץ בפשיטות דאם נימא דכתובה דרבנן שלא תהא קלה בעיניו להוציאה א"כ במתני' י"ל דמירי דקדשה סתם וכנסה סתם לכך תצא שלא בכתובה פיון דנמצא עלי' נדרים ולא מגירי דילי' הוא פי הוא לא ידע רק היא גרמה שהוצרך להוציאה בשביל שלא הגידה לו בשעת קדושין שיש עלי' נדרים לכך תצא שלא בכתובה פיון דאין לומר דלא תהא קלה בעיניו להוציאה דהא נדרים לא שכיח א"כ אוקמה אד"ת דאין לה פתובה משא"כ בקדשה על תנאי וכנסה סתם יש לה פתובה פיון שאמרינו דאחיל לתנאי וסבר וקיבל אף אם יהי' עליה נדרים לכך בעי למיתב לה פתובה וזה פשוט עוד יש לתרץ קוש' הנ"ל די"ל דמתני' פנסה סתם איירי בקדשה על תנאי וכנסה סתם ונמצאו עלי' נדרים עינוי נפש דבקה מודה רב שלא אחיל לתנאי ואף דכנסה סתם ולא פירש היינו דע"ז סמיה דנדאי לא עבדת נדר שיהי' לה עינוי נפש או אפשר בפשוט י"ל דיש חילוק בין עינוי נפש לאינו עינוי נפש דרב מירי באינו עינוי נפש דע"ז י"ל דאחיל אבל עינוי נפש דמתגנ' עליו אזי אפשר בכנסה סתם לא מחיל: במתני' הכותב לאשתו וכו' א"כ למה כתב לה דו"ד וכו' שאם מכרה ונתנה קנים יש לזקוק לענן מה נקט הקוש'א והתירוץ הכי הוה לי' למתני הרי זה אוכל פירות בחיי' ואם מתה יורשה ואם מכר' ונתנ' קנים וא"כ ממילא לא הי' קשה הקוש' דלמ' כתב לה וכו': צריך לעיין במתני' דנקט שאם מכר' ונתנה קנים אם זאת היא לענן הפירות ג"כ שאם מכרה הקרקע אזי מכרה קנים וגוב' הלוקח תיכף בחיי' בקרקע וגם בפירות דהם של הלוקח או יש לומר דמכירת' קנים רק לענן גוף הקרקע שאף אם תמות בחיי' הבעל זוכה הלוקח בגוף הקרקע אבל בחיי' אזי שייכים הפירות לבעל ולא ללוקח ומלשון המתני' משמע לכאור' שהבעל אוכל פירות בחייה אף אם מכר' הקרקע דהא קתני במתני' הרי זה אוכל פירות בחיי' דמשמע כל חיי' אף אם מכרה דאם רק עד שעת מכירה אין שייך לומר בחיי' והנה הדין הנ"ל תלוי אם נימא דמתני' איירי קודם תקנת אושא א"כ אף בלא פתיבת דו"ד יכולה למפור הקרקע דהיינו שלאחר מיתת' יהי' כמקח ללוקח דבחי' הבעל יש לבעל פירות וא"כ לענן מה מהני פתיבת דו"ד שיהי' מכר' קנים הא גם בלא"ה מכרה קנים להקרקע אלא נדאי דמכר' קנים אף למגן הפירות שתיכף שייך הקרקע לגמרי ללוקח ואם אמרינו דמתני' איירי אחר תקנת אושא י"ל דכתיבת דו"ד מהני שיהי' מכר' קנים היינו לענן גוף הקרקע אלאחר מיתתה דבלא"ה הי' הבעל מוציא מיד הלוקחות לאחר מיתה ג"כ אבל לענן פירות בחיי' י"ל דאף אם מכר' בדיעבד מ"מ הבעל אוכל פירות דיד בעהש"ט על התחנות' ויוכל לומר שלא סילק עצמו מפירות אף אם תמפור בדיעבד רק מקרקע גופה אם תמפור לשיהי' מכר' קנים אלאחר מיתה וכן נמי אם נתנ'

מתנ' קנימת לאחר מיתה או גירושין והכה בקרבם"ם ו"ל נקט בזה הלשון התנ' עמה שלא יהי לו דו"ד בנכסיו אם מכר' ונתנ' מכר' ומתנתה קנימת אבל אוכל פירותיהן כל זמן שהן ברשותה עכ"ל הנה מלשון כל זמן שהן ברשותה משמע אבל אם מכרה אינו אוכל הפירות וצ"ע הא הרמב"ם הוא מפרש בנדאי אחר תקנת אושא וקשה אמאי אינו אוכל הפירות הא י"ל דרק מגוף הקרקע סילק שיהי' מכר' קיים לאחר מיתה פנ"ל וכן קשה על הש"ע אה"ע דפוסק פה ואפשר דהם פוסקים כרב אשי דדייק מלשון בנכסיך ולא מטעם יד בעהש"ט וכו' ואפשר דרב אשי סובר דהוא הוי מוחזקת כמו שפירש הט"ז באה"ע וא"כ פוסקים שפיר אף לאבני קשה אף אפשר לתרץ ולומר פה דהנה לאבני פריה הגמרא לקמן ואימא מפירי ולא ממכירה עיין ברש"י ותיירץ מכירה לא שכיחא עיין בתוס' דקשה לה למפור בנכסי אבי' ונ"ל דזה שייך אם הדין דמכירה היינו בחייה תיכף שינפה בהן הלוקח הו הגוף והו לפירות אזי שפיר מתורץ דזאת לא שכיחא שתמפור בחייה שבח בית אביה משא"כ אם בחייה לא תוכל למפור רק שתוכל למפור שיהי' שייך הקרקע ללוקח אחר מיתה אזי נדאי ע"ז לא שייך שבח בית אביה דמה איכפת לה שאחר מיתה יהי' הקרקע בידי הלוקח או בידי יורשי אבי' וא"כ על זה שכיח המכירה אף קשה דהא נהי דתוכל למפור הפירות ג"כ ותוכל למפור מהיום מ"מ הא יכולה למפור הקרקע רק אלאחר מיתה ואז לא שייך שבח בית אבי' א"כ מכירה ג"כ שכיח בזה האופן וקשה קושית הגמרא ואימא מפירי אף ז"א די"ל דאבני סובר קנין פירות קנין הגוף דמי והנה איתא בגמרא לחד מ"ד דעבדי מלוג יוצאין בשן ועין לאיש ולא לאשה משום דקנין פירות קנין הגוף דמי וידו עדיף מידה וא"כ אם אמרינן דכל זמן שלא מכרה אוכל הבעל הפירות א"כ יש לו קנין הגוף ג"כ ואזי היא איבה יכולה למפור הקרקע אלא אחר מיתה דוקא ובחייה יאכל הבעל הפירות דכל זמן שאוכל הבעל הפירות יש לו בו קנין הגוף ואינו חל הקנין כלל ואינו זוכה הלוקח כלל והיא אינה יכולה למכרה רק זאת תוכל למפור אפירות וגוף הקרקע תיכף וזאת לא מעשה שקשה לה למכור בנכסי אבי' ולפ"ז בפשוט לא קשה קושית הג"ל דנימא שאוכל הפירות אף אם מכרה רק דמכירה מהני לגוף הקרקע לאחר מיתה דז"א דהא אם אוכל הפירות אזי הוא אינה יכולה למכור הקרקע פנ"ל וא"כ לענין מה כתב לה דו"ד כו' אף ז"א די"ל דהכי סבר הבעל שאם תמפור אלאחר מיתה הקרקע יהי' מכרה קיים והיינו שמוחל לה הקנין הגוף שתהי' יוכל למכור אלאחר מיתה אף ז"א דאם פן נדאי תמכור דלא שייך שבח ביה אבי' פנ"ל: לכאורה נ"ל בע"ה להוכיח פדעת הפסוק משנה דקנין בנשואה אינו מהני לענין פירות רק דאם מכרה ונתנה קיים דהנה התוספות מקשו על הא דאמר בב"ב דף מ"ו לא לאיש חזקה וכו' לא צריכה דכתב לה דו"ד אין לה וכו' והא אף אם כתב לה פן מ"מ אוכל הפירות עיין בתוס' ולכאורה לא קשה דהנה הרמב"ם פוסק דקנין בארוסה מהני אף לפירות ונ"ל בעז"ה להוכיח פדעתו דאל"כ קשה קושית התוס' ועפ"י דבריו תנרצו והיינו דהא קשה מה פריה הגמרא בב"ב וכי כתב לה מה הוי והתניא האומר וכו' הא יש לומר דמייירי בקנין כמו שפי' הפה"ש"א דבלא תני ר' חייא האומר לאשתו לא הני מצוי למיכרה דהא יוכל לומר דמתני' איירי בקנין רק דרבי חייא תני האומר דמשמע בלא קנין לכה פריה ע"ש והנה בב"ב על מה דמתרץ לא צריכה דכתב לה דו"ד וכו' והנה יש לומר דמייירי בקנין ומה פריה מהאומר לתבירו וכו' אף לדעת הכ"מ דקנין בנשואה לא מהני רק לענין מכרה קיים ולא לפירות פריה שפיר דנהי דמייירי בקנין מ"מ הא אוכל הפירות ופשיטא דאין לו חזקה אבל לדעת הפגיד משנה קשה מה פריה הגמרא ולפ"ז מוכח פדעת הכ"מ ובאמת סברא ברורה אף לדעת הכ"מ דאם אמרינן דדו"ד מהני לענין מכרה קיים אף בנשואה אזי אם קנו בנשואה מודה נמי הכ"מ דמהני אף לפירות רק אם בלא קנין

לא מהני דו"ד פלל בנשואה אזי די שיהי' מועיל הקנן בנשואה שיהי' מכרה קנים ולא לפירות ופריה שפיר הא דו"ד בעצמו לא מהני פלל ואף אם קנו מיני' לא מהני רק ש'מכרה קנים אבל אוכל הפירות א"כ קשה פשיטא דאין לו חזקה דפירות הוא דקאכיל ומשני בכותב לה ועודה ארוסה והיננו בקנן ומהני אף לפירות פדעת הרמב"ם ולא קשה קושית תוס' הנ"ל דכי מתרץ לה בכתב לה דו"ד וכו' היינו בנשואה ובקנן ומהני אף לפירות ופריה הא דו"ד לחוד לא מהני לענן אם מכרה קנים א"כ קנן לא מהני לפירות ופריה שפיר ומתרץ שפיר וק"ל: בתוספות דיה הפותב לאשתו דו"ד אין לי וכו' והא דתנן בחזקת הבתים ולא לאיש חזקה בנכסי אשתו וכו' פשיטא פיון דמשמעבדי לי' לפירא פירא הוא דקא אכיל לא צריכה דכתב לה דו"ד וכו' אפתי משעבדי ליה לפירות והקשה הפ"י הא י"ל דאתי' פאותן תנאים שסוכרים דנפלו בעודה ארוסה ונשאת אם מכרה קנים אף בלא תנאי א"כ תנאי דו"ד למה פתב אלא ודאי לפירות אף דלא פתב בפירותיהן פלל רק סתם נכסייה עיין בפ"י ולי נראה דלא קשה דהתוס' מקשין שפיר על התרצון שם דהא ע"כ איירי פשנשאת פתב לה דו"ד דאל"כ לא הי' המקשין מקשה אח"כ פלל וגם ממה שהגמרא אמר אמרי דבי ר' ינאי בכותב לה ועודה ארוסה וכו' משמע דעד עכשיו לא הוי ידענו וא"כ דאיירי בנשואה היינו שפתב לה אחר הנשואין ופריה שפיר תוס' דהא אחר הנשואין אף אם לשון דו"ד מהני עכ"פ פיון דלא פתב בפירותיהן הדין דאוכל פירות וא"ל דילמא מיירי ולא לאיש חזקה וכו' פאותן נכסים שנפלו לה משנתארסה דהדין דאף אחר הנשואין מכרה קנים וא"כ אף בכתב לה רק אחר הנשואין מ"מ יהי' הדין דאינו אוכל פירות דאל"כ למה פתב לה דז"א דיש לומר דכתב לה על אותן נכסים שנפלה לה אחר הנשואין קודם פתיבת דו"ד דזה לא הוי דבר שב"ל ובזה התוס' מודים אף דלא תירצו הקושית כמו שתירץ הרא"ש דמהני לנכסים שיפלו לאחר מיכן היינו דשב"ל דלא מהני דשב"ל משא"כ פנ"ל די"ל דמהני על הנכסים שנפלה לה קודם פתיבת דו"ד וא"כ מתורץ קושית פ"י הנ"ל אף באפשר מפל מקום קשה קושית הפ"י דהיינו מה מקשו תוספות על הגמרא דילמא איירי שלא נפלו לה נכסים אחר הנשואין קודם פתיבת דו"ד וא"כ על מה קאי דו"ד ע"כ על הנכסים שנפלו לה באירוסין ולענן הפירות אף ז"א דיש לומר דמהני לענן צאן ברזל שיהי' מכרה ונתינה קנים ולא לענן הפירות בנכסים שנפלו לה באירוסין דבוצינא טב מקרא ואף דדעת הפוסקים בכתב לה סתם נכסיה לא הוי נכסי צ"ב בכלל עכ"פ פאן הי' פאילו פירש בהדיא על צ"ב דבוצינא טב מקרא אף קשה דא"כ לתרץ התוספות תירוץ זה על קושית דבכותב לה ועודה ארוסה מה צורך הדו"ד הא בלא"ה מכרה קנים פנ"ל ולישני דמהני על נכסי צ"ב אף זה אינו דהא בכותב לה ועודה ארוסה לא שייך פאן דהיינו כמו שאינם מתרצים סברת הרא"ש דמהני לנכסים שיפלו אח"כ אינם מתרצים זאת הסברא משום דהוי דשב"ל פן לענן נכסי צ"ב דהיינו מה שהכניסה לו לנדוניא: שם ע"ב בתוספות ד"ה וקסבר ירושת הפעל דרבנן ועשו חזיוק וא"ת בפירות אמאי תנאו קנים לכ"ע עכ"ל ובעז"ה יש לתרץ קושית זו דלכאורה יש עוד דקדוק קצת מה הנה אמינא לומר דרב סובר דבשל תורה תנאו קנים ובדרבנן עשו חזיוק דתנאו בטיל והוי יותר משל תורה מה סברא הוא זו ומנ"ל פך ונ"ל לומר פך דהא פל הענן דבירושא היינו ג"כ בכותב לה ועודה ארוסה דבנשואה לא מהני דהוי פבן שפילק עצמו מנכסי אביו עיין בהרא"ש וא"כ יש לומר פך פיון דתקמים תקנו שהפעל יורש אשתו ע"כ עשו חזיוק לדבריהן שיהי' התנאי בטל דאל"כ תעקר התקנה דכל אשה לא תרצה להנשא עד שיכתב לה שמסלק עצמו שלא ירשנה והוא בגדר הסברא דלקמן בגמרא גבי משום חזינא פלי בערוה היינו שיהי' לאנשים חן בעיני הנשים שתנשאו להן וא"כ בודאי תקנו שלא תהני אף אם יתנ' שלא

יירשנ' וא"כ קא'הגמ' שפיר בהו"א דרב סובר ירושת הבעל דרפנן וכו' ולפ"ז ל"ק קושית תוספות דהנה איתא לעיל בפ' אע"פ דמה שהבעל אוכל פירות הוא משו' תקנתא דיד' דזימנין דלא מלו ופריק לה מדידנ' ואף דבמתני' דהפותר איירי שהתחייב א"ע מכ"מ בפרקונה אף שלא יאכל הפירות או שהיא הסכימה שלא יפרוק אותה ולא יאכל פירות באם מהני (ולפ"ז לא הי' מתרץ תוספות בד"ה כדר"כ וכו' דהני לי' פטומי מילי דלאשה איבעי לאתני ואמאי הא הוא מתני פדי שלא יתחייב בפרקונה עיין לעיל בפ' אע"פ בתוספות) מ"מ לא שייך לומר דתכמים עשו חיזוק שלא מהני תנאי לפירות דמנ"ל כף וא"ל דא"כ תעקר דפירות דכל אשה תרצה כף דהא לא יתחייב בפרקונה והתקנה דפרקונה תחת פירות הוא עיקר לטובתה עיין בגמרא בפרק אע"פ זימנין דלא מלו ופריק לה מדידנ' ואין סברא לומר דהיא תרבה שנסלק מפירות ומ"מ יחייב עצמו בפרקונה דנה דוחק (ואפ"ש לומר סברא פשוטה דאם אינו אוכל פירות אזי אם נשביית אף אם כתב לה שחייב לפדותה מ"מ אין מוציאין ממשונעבדים לפרוק אותה לפי שאין קצובין משא"כ אם אוכל פירות אזי חייב בפרקונה וטעם תנאי ב"ד ומוציאין אף ממשונעבדים וצ"ע דהא שייך ג"כ לומר מפני תיקון עולם אין מוציאין דהלקוחות לא יוכלו ליזהר ואפ"ש לומר דהלקוחות לא יסקו אדעתיהו לחשוש שמה תשתבאי ושמה לא יהי' לו נכסים אחרים אף דגבי מזון האשה והבנים אמרינן דאין מוציאין מפני תיקון העולם היינו דנה הוא שכיח ואזי לא ירצו לקנות משא"כ זאת) וא"כ מתרץ קושית התוס' הנ"ל כי נדאי אין שייך לומר דתכמים עשו חיזוק בפרקות דמנ"ל וא"ל דא"כ מעקר תקנת' דפירות דז"א פנ"ל: דף צ' ע"א בגמרא מדקתני הראשונה קודמת לשני' יש לדקדק מה דקדוק מדקתני קודמת הא י"ל דמייירי בשדה פנגד פתובה אחת והפשט קודמת היינו דצריף לישבע לשני' וכשנשבעת קודמת אכל נ"מ פשחשודה הוא נוטלת השני' בשבועה לדעת הפוסקים דנשבע ונוטל וחשוד מפסיד וא"כ לא מצי למיתני השני' אין לה דפעמים יש לה ולא לא' וקודמת היינו קודמת לישבע ולגבות וצריף עיון: עוד יש לדקדק הא יש לומר דמייירי ביש פנגד שתי פתובות ולא קשה מה נפקא מינה דקודמת די"ל דנ"מ לענין אם נמצאת שדה שגבתה הראשונה היא גזולה אזי קודמת לשני' וגובה מן השני' ולכך לא קתני השני' אין לה דאם לא יהי' השדה הא' גזולה אזי גם לשני' יש לה: עוד יש לדקדק מה פריף מדלא קתני השני' אין לה וכו' הא דמייירי דהפתובה של כל אחת מאתים וכשאר שדה על ג' מאות ונמצא הפשט קודמת שהראשונה נוטלת מאתים שלה והשני' נוטלת מנה ונמצא לא מצי למיתני השני' אין לה דבאמת יש לה מנה ונ"מ דא' קודמת שנוטלת מאתים ומה פריף הגמרא ואפ"ש דקושית הגמרא מדלא קתני הראשונה יש לה וכו' והיינו דליתני מתני' בלא נשאר רק פדי פתובה אחת וליתני דהשני' אין לה ומה שתיירץ פ"י דקושית הגמרא דע"כ בדליכא רק פתובה אחת דאי לא מאי נ"מ ומשמע לכאורה דאם היינו יכולים לומר דמייירי ביש פנגד ב' פתובות ויש נ"מ אזי לא הי' קשה קושית הגמרא ואמאי הא ג"כ הנה קשה ליתני השני' אין לה ובלא נשאר רק פתובה אחת ז"א די"ל דרש"י ז"ל קושטא דמילתא מפרש דבפשוט קשה דהא ליכא נ"מ ביש ב' פתובות אף קשה הא מ"מ יש לומר פנ"ל דמייירי ביש שדה על ג' מאות וא"כ הדין אף אם הא' קודמת מ"מ נוטלת השני' ק' וא"כ פינן דיש לה חלק בשדה זה אפ"ש דדמי להא דפסקינו דהיכי דהדין חולקין אזי מה שגבה גבה וי"ל הכא נמי לכך מה שגבה גבה ואף אם נימא דלא דמי אם יש לה חלק להיכא דהדין דחולקין מ"מ קשה הא י"ל הסברא מבחוחין פן אף ז"א דגמרא שפיר מוכיח ג"כ על פמו כן בב"ח ביש ב' ב"ח לכל א' ר' ויש שדה על ש' וכנ"ל אף קשה דהא י"ל פמו דתופס לב"ח היכא דחב לאחרים דלא מהני תפיסה והיכא דמצי לתפוס לנפש' מקצת מהני התפיסה על פולו אף דלא

מצי לנפש' לזכות פולו רק מקצת מ"מ מהני תפיסה א"כ י"ל דהכא נמי פינו דתפיסתה מהני על ק' מהני נמי על ר' וצ"ע בזה הסברא אף מ"מ פריה הגמרא שפיר דיש ב"ח מאןחר והינו ג"כ באופן הנ"ל אף קשה דהא על הק' לא שייך לומר דמהני תפיסה דהא גם בלא התפיסה היו נותנין לה ק' ועל מה מהני תפיסה אף ז"א די"ל דמהני תפיסתה לדעת הפוסקים דבגשבע ונטל מהני תפיסה לפטור משבועה א"כ שפיר מהני תפיסה לאפטורי משבועה אף ז"א למי משתבעי הא הראשונה זכתה אף י"ל דצריה שבועה ליתומים משום צררי חבל בב"ח אין שבועה אף מיתומים בתוך זמנו רק לכתובה דשייך צררי אפילו בת"ז וא"כ לפ"ז קשה מה מוכח על ב"ח דנימא מה שגבה גבה הא י"ל פנ"ל עוד קשה מה מדמי ב"ח לכתובה הא י"ל דב"ח בשטר לא מהני תפיסת הב"ח מאןחר משום דשטר העומד לגבות פגבוי דמי והי' פאילו כפר גבה ב"ח הראשון משא"כ בכתובה לא הוי פגבוי משום דילמא לא יבוא לידי גובינא ולא הוי שטר העומד לגבות: שם בגמרא מפלל דאי קדם שני ותפסה לאמפקינו מינה ש"מ ב"ח מאןחר שקדם וגבה מה שגבה גבה י"ל מה פריה ש"מ דב"ח מאןחר מה שגבה גבה הא דמתני' אתיא כמ"ד דכתובה דרבנן ואיירי בדלא פתב לשניהן וא"כ מה שגובה כתובה מלוקח בתנאי מעשה ב"ד היינו מטעם חן וא"כ שפיר יש סברא דקדמה שני' מה שגבה גבה משום דגם לגבה שייך חן משא"כ בב"ח אם שיעבודא דאורייתא אזי מה שגובה הראשון היינו בדין תורה ויש סברא דלא תיקון משום נעילת דלת לגבי ב"ח מאןחר ומה מוכח הגמרא ואפשר פינו דחזינו דראשונה גובה מלוקח ולא מן השני' אם תפסה א"כ חזינו דב"ח מאןחר עדיף מלוקח וא"כ ה"ה בב"ח בשניהן בע"פ ג"כ סברא דב"ח מאןחר מה שגבה גבה כמו דתיקנו חכמים דאין גובה מלנה ע"פ מלוקח משום נעילת דלת לגבי לוקח אף אם שיעבודא דאורייתא אזי מכש"כ שלא יוכל לטרוף מב"ח מאןחר וק"ל אף קשה מ"מ מה מוכח על ב"ח מאןחר הא י"ל דהכא שאני משום דשיעבוד הכתיבה אין מבורך מתחילתו אם תבוא לידי גובינא ולכך לא מהני אם שני' תפסה פינו דזמניהם בגביה שנה ושיעבודא דקמא אין מבורך פנ"ל משא"כ בב"ח דשיעבוד מבורך דנדאי אתי לידי גובינא היינו בזמן פירעון י"ל דגוב' מב"ח מאןחר: בתוספות ד"ה ש"מ ב"ח מאןחר וכו' ותיגרץ רשפ"ם דב"ח מאןחר עדיף מלוקח שלא תנעול דלת בפני לוויין קצת קשה לי לענין מה פירש תוספות לכך מה שגבה גבה משום נעילת דלת לגבי מלנה שני' ולגבי ב"ח ראשון לא שייך נעילת דלת הא אם לגבי ב"ח ראשון לא שייך נעילת דלת אזי פשוט לא קשה קושית תוספות אמאי עדיף מלוקח די"ל דשיעבודא לאו דאורייתא וא"כ מה שטרוף מלקוחות במלנה בשטר היינו משום נעילת דלת וא"כ לגבי ב"ח מאןחר אף אם נימא מה שגבה גבה לא שייך נ"ד לגבי ב"ח ראשון א"כ אוקמי אדינא דשיעבודא לאו דאורייתא ולכך מה שגבה גבה וצ"ל דתיגרץ תוספות הוא אליבא דמ"ד דשיעבודא דאורייתא אח"ז ראיתי שהר"ן פי' כל הטעם דמה שגבה גבי בן ננס לקמן ע"ש: ע"ב וש"מ כתובת בגין דכרין לא טרפו ממשעבדי וכו' לייתי בגי הא' ולטרפיני' לבני ב' עכ"ל לכאורה הוא ענין תמוה אמאי לא פריה פשוט אמאי השני' ויורשי' קודמין הא יורשי הא' הוי מוקדם ואפשר לומר משום דהא פאן ליכא מותר דינר כמבואר וא"כ בפשוט לא קשה אמאי יורשי הב' קודמין ליורשי הא' דזה אינו דהא ליכא מותר דינר ולא שייך בגין דכרין רק דקושית הגמרא פינו דבני הב' לקחו א"כ לטרפו בני הא' ולא קשה הא ליכא מותר דינר דזה אינו דאם אמרינן ב"ח מפאן ולהבא גובה א"כ אף דיורשי הא' יגבו מן בני הב' מ"ט גבית היורשי ב' גבי' עד שפאוי יורשי הא' וטרפו וא"כ הא כתובה נעשית מותר לתברתה וא"כ איכא מותר דינר וא"כ שפיר יכולין בני הא' לטרוף ודו"ק אף קשה מה פריה דילמא לעולם טרפי ממשעבדי והכא שאני דב"ח עדיף מלוקח וכסברת הגמרא לעיל ואפשר

דהגמרא פריה דא"כ ש"מ ב"ח מאן חר מה שגבה גבה אף קשה לי מה פריה דלמא לעולם טרפי
ממשעבדי וקא שאני דארף דאחת בחייו ואחת במותו יש להם כתובה בנ"ד ולא חיישינן לאנצווי
היננו פינון דמ"מ יורשי שני ג"כ נוטלין ואף דאין נוטלין מפת ירושת האב מ"מ פינון דעכ"פ נוטל
ין מפת ירושת האם אזי לא חיישינן לאנצווי משא"כ באם יורשי שני יפסידו ולא יטלו פלום
שפיר יש לומר דחייש לאנצווי ולכך לא מצי לטרון מבני הב' עוד קשה מה פריה דילמא איירי
במטלטלין וא"כ לא יוכלו לטרון גם מן הלקוחות אבל בקרקע שפיר יש לומר דטרופין ממשעבדי
אף ז"א דמ"מ קשה אמאי קודמין בני הב' אדרבא יקדמו בני הא': במתניתין מי שהיה נשוי וכו'
ויורשי הראשונה קודמין ליורשי שניה: י"ל דהא דנקט ויורשי ראשונה קודמין ליורשי שניה
היננו דוקא ליורשי שניה ולא מן השני' עצמה היינו דהפשט בשמתו שתייהו קודם שנשבעו על
פתובתו ונמצא יש לומר לכך יורשי הראשונה קודמין משום דהא אלמנה צריכה שבועה מטעם
צרי שתפסה ולפ"ז בשלא נשבעו שניהם יכולין יורשי הראשונה ליקח פלגא מטעם ספק ספיקא
ספק א' דילמא לא תפסה אמנו צרי ואת"ל דהתפיסה דילמא גם לאמכם התפיס וא"כ אין לשנינו
פתובה רק תורת ירושה ויהיו דנתחלק ויהיך דהדין חולקין אזי מה שגבה גבה ולכך קודמין
ליורשי השני' אבל מן השני' עצמה פשמתה הא' עד שלא נשבעת אינה יכולה ליקח מטעם צרי
וא"ל דילמא גם לה התפיס דיכולה ליטבע לסכרא שכתבתי מטעם ספק ספיקא אזי צ"ע באם
יכולים יורשי השני' לגבות חצי אידה די"ל דבכצי אידה הוי שניהם מוחזקים מטעם ספק דילמא
נטלה הראשונה צרי ואי לא נטלה נמצא הפל שלה ולא שייך פאן ס"ס המתהפכת דהאיך יכולה
לומר קדא דילמא נטלה אמר ואת"ל לא נטלה דילמא גם אמנו לא נטלה הא אם הא' לא נטלה אזי
אף אם גם השני' לא נטלה מ"מ יש לראשונה מטעם דהיא מוקדמת: דף צ"ג ע"ב בתוספות ד"ה
עי שהיה נשוי ד נשים וכו' דהו"א דהתם הוא דאינה נשבעת ראשונה לשני' וכו' והקשה מהרש"א
ז"ל ונ"ל מיהו לכאורה קשה דמדבן ננס נשמע דשבועה לא' שבועה לק' אע"ג דשלישית נשבעת
ראשונה אינה נשבעת אלא פעם אחד לשניהם עכ"ל לתרץ קושית המהרש"א נ"ל בעזה"י כף
דלכאורה צריף להבין הפשט בתוספות דה"א דבד' נשים שהג' נשבעת לד' אזי צריף הא' ליטבע
לג' דהא בממ"נ אם יש שדה גם לג' לגבות אזי מה צריף הראשונה ליטבע לה אף אם לא אמרינן
שבועה למאה ואם לא יש שדה לג' א"כ אינה נשבעת לג' פי אין לה מקום לגבות וא"כ לסברת
תוספות הא' דתוכל למימר הא' פינון דלא תשבע דילמא גבית פתובתיה ואני פכר נשבעתי לב'
וצ"ל בכוננת תוס' דלפי מה דמוקמינן פלוגתא' במה שגבה א"כ הת"ק סובר לא גבה ואם פן שפיר
יש לומר ביש שדה לג' לגבות ונשבעה צריף הא' ליטבע לה מטעם שמא תמצא שדה הב' גזולה
ותחזור ותטרון ממנה לכך צריף ליטבע הא' ולפ"ז לבן פנס דסובר דמה שגבה גבה א"כ א"צ
שבועה הא' לג': בא"ד מיהו תימה אמאי תני ארבעה בשלש סגי בשלש נמי שמעינן שבועה לא'
למא' ובע"ה נ"ל לתרץ דלכאור' נ"ל לתרץ קושית רש"י דלכאור' קשה אמאי נפרעת סלא
בשבועה להמ"ד דפליגי בב"ח מאן חר הא עכ"פ תשבע נגד היתומים והנה לכאורה בפשוט לא
קשה די"ל דמייירי בגרושות א"כ ליכא פאן שבועה משום דהוא תוך זמנו דאינו שייך סמוך
למיתה עוד נראה פשוט דלא קשה די"ל בפשוט דמתני' איירי לאחר תקנה שהתקין ר"ג דנודרת
ליתומים ולא תשבע משום דחשודה וא"כ ביתומים מהני שתדור משא"כ נגד נשים ראשונות
צריכה שבועה דלא שייך דטרחי קמי יתמי ותשבע לשקר דנהי דטרחי קמי יתמי מ"מ הא לענין
נמצאת שדה שאינה שלו א"כ משועבד זאת השדה לאידה שנמצאת שדה שאינה שלו וא"כ נהי
דטרחי קמי יתמי מ"מ הא השדה אינה של היתומים וא"כ אם ב"ח מאן חר מה שגבה לא גבה אי

לא חשׁיבןן שׁתכסׁיף א"כ רק נגד היתומים שׁיניף שׁפיר דׁטרחי קמי יתמי וְלא כְּעׁי שׁבוּעָה רק נדר
נ"ל פְּשוּט לֹא קָשָׁה דְּתִשְׁבַּע נגד היתומים וְהֵינּוּ דְּהָא כְּבָר נִשְׁבְּעוּ הַג' נָשִׁים רֵאשׁוֹנוֹת שְׁלֹא הִתְפִּיס
לְהוֹן בְּעֵלָה צָרְרִי וּא"כ לְכַאוּרָה יֵשׁ סְבָרָא פְּשוּטָה דְּהָא תוּף זְמַנּוּ הוּא רק בְּשִׂאָר אֲלֻמְנָה צָרִיכָה
שׁבוּעָה דִּי"ל פִּינּוֹן דְּהוּא תְּנַאי ב"ד מִתְּפִיס לְהַ צָּרְרִי כְּמִבְּנֹאֵר בְּמִתְּנִי וְהָכָא לֹא שׁיניף לְכַאוּרָה זֶה
דְּהָא לֹא חֲזִינּוּ שְׁלֹא הִתְפִּיס לְרֵאשׁוֹנוֹת דְּהָא נִשְׁבְּעוּ וְאַפְּשָׁר לֹמַר דַּמ"מ יֵשׁ לֹמַר דְּלֹא הִתְפִּיס צָרְרִי
וְגַם י"ל דְּאָף דְּכָבָר נִשְׁבְּעוּ הֵרֵאשׁוֹנוֹת שְׁלֹא הִתְפִּיס לְהֵם דְּאַפְּשָׁר הִתְפִּיס לְהֵם פְּעַם א' רק שְׁנַגְּבּוּ
אוּ נֶאֱבָדוּ וְצ"ע רק דְּלְכַאוּרָה קָשָׁה דְּהָא זֶה הוּא רק סְפַק הֵינּוּ שְׁמָא הִתְפִּיס לְהַ צָּרְרִי וּא"כ כְּשִׁכְּבָר
נִשְׁבְּעוּ הַג' נָשִׁים שְׁלֹא הִתְפִּיס לְהוֹן א"כ נְהִי דְּנִטְעוֹן מְסַפֵּק שְׁמָא הִתְפִּיס לְהַ צָּרְרִי עַכ"פ נִיזוּל בְּתַר
רְנָבָא דְּהָא יֵשׁ רֹב שְׁלֹא הִתְפִּיס לְהֵם הֵינּוּ ג' נָשִׁים רֵאשׁוֹנוֹת דְּנִשְׁבְּעוּ וּא"כ יִדְעִינּוּ שְׁלֹא הִתְפִּיס
לְהֵם וּא"כ תִּיזוּל הוּא בְּתַר רְנָבָא אָף ז"א דְּאִין הוֹלְכִין בְּמַעוֹן אַחַר רֹב אָף קָשָׁה דְּהָא יֵשׁ לְהַ מְגוֹ
דְּהָא טוֹעֵנָת שְׁנַגְּבּוּ הַצָּרְרִי וּבְאַמַּת נָתַן לְהַ וְהִיכָא שְׁנַגְּבּוּ אוּ שְׁנַאֲבָדוּ תוּ לֹא מִתְפִּיס לְהַ אַחְרֵינִי
כְּמִבְּנֹאֵר בְּגִמְרָא פ' אַע"פ ע"ש אָף ז"א דְּהָא כְּעׁי שׁבוּעָה פְּדִין שׁוֹמְרִים אָף ז"א אִם אֲמַרִּינּוּ בְּעַל
בְּנִכְסֵי אֲשֶׁתוֹ שׁוֹמֵר הָיִי וְהֵינּוּ עַכ"פ שׁוֹמֵר חֲנָם הוּא וּא"כ הָיִי שְׁמִירָה בְּבַעֲלִים וּפְטוּרָה [וְאַפְּי'
יֵשׁ] פֶּאֵן דִּין שׁוֹמְרִים פְּטוּרָה מִטַּעַם בְּרִי וְשְׁמָא רק גְּבִי שׁוֹמְרִים הוּא גְּזִירַת הַפְּתוּב כְּמִבְּנֹאֵר
בְּפוֹסְקִים אָף ז"א דְּהָא לְעַנְיָן פְּתוּבָה אֲזִי הַנְּכָסִים בְּחֻזְקַת הִיתוּמִים [וּל"א מְגוֹ] דְּהָיִי מְגוֹ לְהוֹצִיא
אָף קָשָׁה דְּהָא הִיכָא דְּהָיִי חֻזְקָה עִם מְגוֹ אֲמַרִּינּוּ אָף לְהוֹצִיא וְכ"ש רֹב דְּרֹב עֲדִיף מְחֻזְקָה וּא"כ
הָכָא הָא יֵשׁ רֹב הַנְּ"ל וּא"כ יֵשׁ לְהַ מְגוֹ אָף מוֹכַח פְּדֻעָה דְּלֹא אֲמַרִּינּוּ מְגוֹ לְפִטְרוֹ מְשׁוּבָעָה וּא"כ
אַחֵי שְׁפִיר לְמָה דְּמִשְׁנֵי דְּפְלִיגִי בְּאַבְיִי קְשִׁישָׁא וּבְעִי ב"נ שׁבוּעָה נְגַד הִיתוּמִים וּלפ"ז מְתוּרְץ קוֹשִׁית
הַתּוֹסְפוֹת הַנְּ"ל דְּלִיתְנִי ג' נָשִׁים דְּלְכַאוּרָה קָשָׁה קוֹשִׁי' דְּלְבְּעִי שְׁבוּעָה הָאֲחֵרוֹנָה נְגַד הִיתוּמִים וְכ"ל
לְתַרְץ דְּהַנְּהָ לְפִי ר"ת הוֹבָא לְעִיל בְּתוֹס' דְּפִירֵשׁ דָּאִם אֲמַרִּינּוּ דְּפְלִיגִי בְּכ"ח מְאַחֵר הֵינּוּ
בְּמִטְלָטְלִין ע"ש דְּקָשָׁה הָא הָיִי מְטְלָטְלִי דִּיתְמִי עֵינּוּ בְּתוֹסְפוֹת דִּי"ל דְּמִיִּירִי בְּמִטְלָטְלִין בְּיַד אַחַר
ע"ש וּלפ"ז יְתוּרְץ שְׁפִיר הָא דְּלֹא כְּעׁי שְׁבוּעָה מְשׁוּם דְּלְכַאוּרָה אֲמַאי לֹא אֲמַרִּינּוּ דְּנִיזוּל בְּתַר רֹב
הֵינּוּ מְשׁוּם דְּהָיִי חֻזְקָה דְּמְמוֹנָא וְאַמַּרִּינּוּ סְמוּךְ מִיעוּטָא לְחֻזְקָה וְאַתְרַע לִי רְנָבָא אוּ דְּהָיִי פְּלָגָא
וּפְלָגָא וְאִין מוֹצִיאִין מִן הַמְּוֹחֶזֶק וּלפ"ז שְׁפִיר הָכָא לֹא כְּעׁי שְׁבוּעָה הָאֲחֵרוֹנָה נְגַד הִיתוּמִים מְשׁוּם
דְּכָבָר נִשְׁבְּעוּ ג' נָשִׁים שְׁלֹא הִתְפִּיס לְהֵם וּא"כ אֲזַלִּינּוּ בְּתַר רֹב וְאַף דְּאִין הוֹלְכִין בְּמְמוֹן אַחַר רֹב
דְּהָא אֲיִירִי בְּמִטְלָטְלִין בְּיַד אַחַר וְכַנ"ל וּא"כ אִין הַמְּטְלָטְלִין בְּחֻזְקַת הִיתוּמִים וּא"כ לֹא שׁיניף לֹמַר
סְמוּךְ מִיעוּטָא לְחֻזְקָה דְּאִין לְהֵם חֻזְקָה בְּאוֹתָן מְטְלָטְלִין וּא"כ אֲזַלִּינּוּ שְׁפִיר בְּתַר הָרֹב הַנְּ"ל וּלְכָף
לֹא כְּעׁי שְׁבוּעָה נְגַד הִיתוּמִים וְלֹא קָשָׁה לְפִי מַה דְּמַסִּיק דְּפְלִיגִי בְּאַבְיִי קְשִׁישָׁא א"כ אֲמַאי כְּעׁי ב"נ
שְׁבוּעָה נְגַד הִיתוּמִים הָא כַּנ"ל ז"א דְּמִיִּירִי בְּקַרְקַע א"כ שְׁפִיר אִין הוֹלְכִין אַחַר הָרֹב וְכַנ"ל אָף
קָשָׁה לִי דְּהָא הִיכָא דְּאִיכָא לְבְּרוּרִי לֹא סְמַכִּינּוּ אַרְנָבָא כְּמִבְּנֹאֵר בְּפוֹסְקִים וְרָא' מְגִמְרָא דְּכְּסָחִים
דְּקָאֵר לַמ"נ לְשׁיִילִי ע"ש וּא"כ לפ"ז קָשָׁה אֲמַאי לֹא כְּעׁי שְׁבוּעָה נְגַד הִיתוּמִים דְּהָא אִיכָא לְבְּרוּרִי
הֵינּוּ בְּשְׁבוּעָה וְלֹא סְמַכִּינּוּ אַרְנָבָא אָף ז"א דִּי"ל דְּמִיִּירִי לְאַחַר תְּקֵנָה שְׁל ר"ג דְּנוֹדְרַת לִיתוּמִים
וּמִיִּירִי בְּשִׁנִּיסַת הַרְבִּיעִית וּא"כ אִין מְדִירִין אוֹתָהּ וּא"כ לִיכָא לְבְּרוּרִי וּלפ"ז יְתוּרְץ קוֹשִׁית תּוֹסְפוֹת
דְּלִיתְנִי ג' נָשִׁים דְּז"א דְּבַג' נָשִׁים קָשָׁה הַנְּ"ל תִּשְׁבְּעוּ הַג' נְגַד יְתוּמִים וּא"כ לְבְּשִׁנִּיסַת וְכַנ"ל ז"א דְּבַג'
נָשִׁים אֲזִי וְדַאי אִין שׁיניף שְׁבוּעָה לְב' דְּהָא י"ל דְּמוֹרִי הִתְפִּירָא דְּקָא טְרַחֵי קְמִי יְתְמִי דְּהָא אָף אִם
תּוֹדָה שְׁהִתְפִּיסָה צָרְרִי ג"כ לֹא תִקַּח הַג' דְּהָא נִיסַת וְרֹב לֹא יִהְיֶה כַּנ"ל דְּהָא יְהִי הָא נִשְׁבְּעַת וְהַב'
אִם תּוֹדָה לֹא יִהְיֶה רֹב וּא"כ שְׁפִיר י"ל דְּמוֹרִי הִתְפִּירָא פִּינּוֹן דְּאָף אִם תּוֹדָה שְׁהִתְפִּיסָה אֲזִי יִהְיֶה בְּיַד
הִיתוּמִים וְלֹא תִגְבְּהַ הַג' וְנְגַד יְתוּמִים מוֹרָה הַב' הִתְפִּיר כַּנ"ל רק דְּהִדִּין הוּא דְּהַב' נוֹדְרַת לִיתוּמִים

והנה נראה לי ברור דמקנת ר"ג דתידור אף דנדדר קיל וי"ל דמורי התירא אף פינו דיש לה חזקה שלא התפס לה צררי פינו דהוא תוף זמנו אזי מהני הנדר אף לפ"ז אינה גובה הג' דהא גיסת ורוב ליפא דהא י"ל דהב' כפר התפס לה בעלה ואף דהוא נוטלת היינו הב' היינו מטעם חזקה הנ"ל והנה נדאי לא מהני חזקה שלא לגבי הג' פדין רישא מנה לאבא בידה: דף צ"ד תוספות ע"א ד"ה שנמצאת אחת מהן וכו' וקשה לר"י דמסתמא כשמשיביעין הרביעית משמע שעדיין לא גבתה מדקתני גבי נפרעת לא תפרע והואיל וכן הקודמת לה למה אינה לוקחת אותה שדה דבכירור שלו ונ"ל לנישב די"ל דמיינרי בשדה של השני' שגבתה הוא הנמצאת שאינה שלו והו' שדה שרוצה הד' לגבות הוא דאינני לגבי השני' והשדה שגבתה הג' לא הוי דאינני לגבי הב' ולהפוסקים דקנה ביני וביני בב' מלויים ולראשון לא פתב דאינני הוי לב' א"כ א"ש הפלוגתא בב"ח מאןחר והינו דבן ננס סבר מה שגבה גבה וא"כ מה שגבתה שלישיית אזי אינה יכולה הב' לטרון ממנה וא"כ תפסיד השניה באם תגבה הד' מהשדה ולכך מצי להשיבעה ואינה יכולה הב' לטרון עכשיו מזו שדה דהוי דאינני לה ולהד' משמעבד דלה לא הוי דאינני ות"ק סובר מה שגבה לא גבה וא"כ אינה מפסיד הב' דאחר כף פשיבוא נגזל ויטרון ממנה תחזור הוא על הג' ששדה שלא לא הוי דאינני לגבה ונתטרון ממנה וא"ל דא"כ תפסיד הג' דלא תוכל לטרון מן הד' דהוי דאינני די"ל דמיינרי ששדה שגבה רביעית לא הוי דאינני לג' רק לב' וא"כ תגבה הג' מן הד' דמה שגבה לא גבה וא"כ תו לא קשה קושית תוס' דלכן ננס דמה שגבה גבה אזי אינה יכולה הב' לגבות מן הג' דכבר גבתה ושדה הד' אינה יכולה לגבות פי הוא דאינני ולת"ק נמי לא קשה אמאי נפרעת עכשיו תגבה תיכף הב' מג' והג' השדה של הד' שרוצה לגבות זה אינו פינו דכבר גבתה הג' אינה יכולה הב' לטרון ממנה עד שיבא הנגזל ויטרון מן הב' ואפילו אם נימא דקושית תוספת קאי גם על ת"ק היינו פי עדיין לא גבתה הד' מה שאין כן בנגידון הנ"ל ודו"ק: בא"ד ע"כ נראה כפי ר"ח דאפי' לא נמצאת פליגי דקאמר בן ננס שנשבעת הרביעית משום חשש שמא תמצא אחת מהם שדה שאינו שלו וכו' קצת קשה לי לפ"ז א"כ מה מועיל שישאר השדה ביד היתומים הא יבריחו וימכרו ולשיטת הפוסקים דיורש שמכר אינו חייב לשלם מטעם מזיק משום דבדידהו קעביד מעשה דמכאן ולהבא גובה א"כ יבריחו מחמת יראה ומה יועיל ודוק ובריתר לשיטת רבינו תם דאינרי במטלטלין א"כ נדאי לא שייך למפרע גובה וא"כ יש חשש שיבריחו: קשה לי דלפי' התוספות דטעם שמא ימצא שדה גזולה א"כ קשה נימא מגו דחשוד אממונא חשוד אשבועתא וצ"ל מלנה ישנה היינו שהצררי התפיסה על מלנה ישנה דא"ל דעתה תובעת המלנה ישנה דהא מלנה ע"פ אין מוציאין מן היתומים וא"ל דטעם אשתמוטי דהא באת ליטול וא"כ לפ"ז נדאי קשה דרחוק מן השכל שתשבע על שני ספקים היינו שמא נמצאת שדה שאינה שלו ושמא התפיסה צררי וגם שמא יש לה ס' מלנה ישנה וצ"ע: בא"ד וא"ל למאן דלית לי דאבני קשישא היכי מפרש הנפרעת מנכסי יתומים לא תפרע אלא בשבועה: לכאורה בפשוט לא קשה קושית תוס' דהקשו למאן דלית לי דאבני קשישא וכו' די"ל פשוט דאינרי ביתומים קטנים ואין להקשות דאין נזקין וכו' דזה נדאי בריבית אוכלת נזקקים היינו שיש ריבוח ליתומים במה שמזקקין עכשיו דלא יגדל ריבית ולפ"ז למאן דלית לי דאבני קשישא א"כ נדאי נזקקים ליתומים קטנים משום דטובה להם להיות נזקקים דאם לא יזקקו וימתו עד שיגדלו תיטול בלא שבועה ולכך נזקקים עכשיו בקטנותם דצריכה שבועה ושמא לא תשבע ותפסיד ואף אם נזקקים והוא נשבעה ג"כ אמרינו לשלם לה כמו שאמרינו בגמרא דעירובין פינו דאזדקינן להם מעיקרא מזדקינן להם השתא ודו"ק: מסכת קידושין בסוגיא דהמקדש במלנה הנה המפרשים הקשו

על הרמב"ם ז"ל שפסק דהמקדש במלנה אינה מקודשת ובמכר פסק דקני והוא תמוה ונ"ל בעזה"ש לתרץ קושני הזאת והרמב"ם אגיל לשיטתו דהנה לכאורה קשה לי מה פריד הגמ"ר ותסבא אימא סיפא ושיון במכר וכו' והא י"ל דהא דבמכר קנה היינו משום דאפי' למ"ד דסובר מלנה להוצאה ניתנה מ"מ קנה במכר והיינו דדעתו אמחילת מלנה והוא שנה פרוטה ושפיר קני והא דבמלנה אינה מקודשת היינו משום דאף אם נימא דדעתה להתקדש בהנאת מחילת מלנה מ"מ אינה מקודשת משום דלא סמכה דעתה והיינו דחוששת שמה יש לזה שמקדש אותה במלנה יש עליו בע"ח אחר מה שהוא חייב לו וא"כ משועבדת הוא לו מדין דר' נתן דהנושה בתברו ונתברו בתברו וכו' ובדר"נ לא מהני מחילה כמבואר בכמה מקומות וא"כ אף שהוא מוחל לה המלנה מ"מ תצטרף לשלם להמלנה שלו מדין דר' נתן ולא מהני מחילתו לכך אינה מקודשת ולהמ"ד דסובר דמקודשת היינו אף דלכאורה לא מהני הטעם דסובר דמלנה לאו להוצאה ניתנה דהא אף דהוי ניתנה מ"מ לא סמכה דעתה דלמא חייב למי ולא מהני מה שנותן לה המלנה ז"א די"ל דהמלנה שהלנה לה עדיין בעינו והנה הסבר' פשוטה דאם נאמר מלנה לאו להוצאה ניתנה אזי ונדאי כ"ז שההלואה הוא בעין אין פאן שעבוד על נכסיו כמבואר בכמה מקומות וא"כ אין שניף פלל דר' נתן ולא משפחת לדר"נ רק בשאין המלנה בעין וא"כ למ"ד דמלנה לאו להוצאה ניתנה שפיר מקודשת ובמכר קנה אפי' למ"ד דמלנה להוצאה ניתנה והיינו משום דקנה בהנאת מחילת מלנה ולא שניף לומר דלא סמיה אדעתא דדילמ' יש על הלוקח בע"ח וכנ"ל דנהי דיש על הלוקח בע"ח מ"מ הא הלנה זה המוכר נותן למלנה שלו קרקע היינו שמוכר לו וא"כ שוב אינו חוזר ב"ח של הלוקח על המוכר לו מדין דר"נ רק על הקרקע שיש ללוקח ונהי דפסקינן דבדר"נ אם פרע הלנה שני למלנה שלו צריף לשלם ג"כ למלנה ראשון היינו בפרע למלנה שלו מעות והבריח המלנה משא"כ בנתן לו קרקע וזה פשוט וא"כ שפיר סמיה המוכר דעת' וקנה בהנאת מחילת מלנה אף אם מלנה להוצאה ניתנה משא"כ בקדושין וא"כ מה פריד הגמ"ר אף ז"א דהגמ"ר פריד שפיר דהנה הפ"י הקשה מה פריד הגמ"ר נימא כתנאי הא אפשר לאוקמי במלנה עדיין בעין לגמרי ופליגי במלנה ברשות בעלים אי להחזרה וכו' ותיגר דהמקשה סבר דאם ישנה לכל המלנה בעין אזי ודאי סברי כ"ע דמלנה ברשות בעלים להחזרה וא"כ מ"מ דמ"ד דאינה מקודשת אלא ע"כ איירי בהתחיל להוציאה ואין פולה בעין וא"כ ע"כ דפליגי אי מלנה להוצאה ניתנה ופריד הגמ"ר שפיר ע"ש והנה נ"ל בעז"ה פשוט וברור דאם אמרינן דמלנה ברשות בעלים להחזרה אזי ודאי כ"ז שהמלנה בעין ולא התחיל להוציאה אזי אין שום שעבוד ומבואר ג"כ בפוסקים ולפ"ז פריד הגמ"ר שפיר ממכר אמאי קנה אם נימא דמלנה להוצאה ניתנה וא"ל כנ"ל דהא ע"כ איירי בהתחיל להוציאה המלנה ומקצת בעין יש עדיין בידה דאל"כ קשה אמאי סובר המ"ד דאינה מקודשת הא מלנה ברשות בעלים להחזרה בשישנה פולה בעין כנ"ל והוי ניתנה ממש וא"ל דהטעם משום דלא סמכה דעתה משום דר"נ וכו' ז"א דהא פשיש למלנה פולה בעין אף דאמרינן דמלנה להוצאה ניתנה מ"מ הא ברשות בעלים לחזרה וא"כ אין פאן שעבוד כנ"ל וא"כ אין שניף דר"כ דהא אין פאן פלל שעבוד והאיף שניף לומר דמשפעת מדר' נתן וא"כ ע"כ מ"מ דסובר דאינה מקודשת אלא ודאי דמירי ששלחה יד במקצת והוציאה וא"כ לא הוי ברשות בעלים להחזרה לכך אינה מקודשת אם נימא דמלנה להוצאה ניתנה א"כ קשה אמאי במכר קנה וא"ל דבהנאת מחילת מלנה וכנ"ל דא"כ אמאי סובר מ"ד דמקודשת במלנה הא אף דמלנה לאו להוצאה ניתנה ומחשב הניתנה מ"מ הא לא סמכה דעת' על הניתנה משום דר"נ וא"ל כנ"ל משום דסובר דמלנה לאו להוצאה ניתנה אזי לא שניף שעבודא דר"נ ז"א דהא מירי שפבר שלחה יד והוציאה

מקצת מעות וא"כ מה שהוציאה הוי נדאי מלנה ומשונעבדת למלנה של מלנה שלה מדר"נ וא"כ
אף דהנשאר מה שהוא בעין ע"ז אין שעבוד' דר"נ מאחר שאותה קצת בעין הוא וחיבת להעמיד
בעיקרא מ"מ הא מקצת הוציאה וע"ז שפיר הוי דר"נ וא"כ לא סמכה דעתה ואמאי סובר מקודשת
וא"ל משום דסובר דמלנה ופרוטה דעתה אפרוטה וא"כ דעתה להתקדש במה שהוא בעין זה
טעות גדול דנדאי אף אמרינן דמלנה ופרוטה דעתה אפרוטה היינו שדעתה להתקדש רק בפרוטה
זו ולא במלנה אבל עכ"פ רוצה היא נדאי המלנה ואם המלנה אינה אזי נדאי הקדושין אינו פלום
וכאן אם לא סמכה דעתה דשפא יש עוד ב"ח ולא מהני מה שנתן לה המלנה היינו המקצת
שהוציאה דע"ז שפיר הוי שעבודא דר"נ וא"כ נדאי הדין דאינה מקודשת ומנ"ל דסובר דמקודשת
זה נדאי דחוק הוא לומר דפליגי בזה הסברא גופה אם סמכה דעתה או לא זה נדאי דחוק הוא
דבשלמ' לקמן בגמ' קאמר שפיר דפליגי אי סמכה דעתה והיינו משום דשם יש סברא דסמכה
דעתה דמימר אמרה לא שביק לדידי ומחיל לאחרניי משא"כ הכא דאם נימא סברא זו דחשש על
דין דר"נ בזה נדאי אין שייך פלוגת' וא"כ מ"ט דמ"ד דמקודשת אלא נדאי דמיירי באופן שיש
לזה המקדש קרקע וא"כ שפיר אין פאן חשש משום דבייש לו נכסים אזי שפיר יוכל למחול חוב
שייש לו על אחרים פמבואר בפוסקים וא"כ פריי' הגמ' שפיר אמאי במקר קנה וא"ל משום הנאת
מחילת מלנה דא"כ גם תהיה מקודשת דהא לא שייך חשש דשעבודא דר"נ אם איירי בידוע שיש
להמקדש נכסים ולפ"ז שפיר לא קשה קושית המפרשים ופוסקים על הרמב"ם ז"ל אמאי פסק
במקר קנה ובאשה אינה מקודשת דז"א דהרמב"ם לשיטתו דפירש הו' דאבני דאמר המקדש
בהנאת מחילת מלנה מקודשת פירש הרמב"ם בענין אחר עיין בו אבל זאת באם מקדש עכשיו
בהנאת מחילת מלנה סובר הרמב"ם דאינה מקודשת וי"ל הטעם בהרמב"ם היינו משום דלא
סמכה דעתה משום דילמא יש על המקדש עוד ב"ח ולא מהני מחילה משום דילמ' אין לו נכסים
להמקדש ולא מהני המחיל' מטעם דר"כ וכו' ל ויהא דנקט הרמב"ם הטעם דמקדש במלנה אינה
מקודשת משום דמלנה להוצאה ניתנה היינו דאי לאו להוצאה ניתנה שפיר היתה מקודשת באילו
היתה המלנה בעין משום דאין פאן שעבוד' דר"נ באם מלנה לאו להוצאה ניתנה ומלנה ישנה
עדיין בעין וכו' ל לכה שפיר נקט הרמב"ם דמקדש במלנה אינה מקודשת משום דאף בהנאת
מחילת מלנה ג"כ אינה מקודשת משום דלא סמכה דעתה משום דר' נתן אבל במקר לו קרקע
בדמי הלואתו שפיר קנה היינו אף דמלנה להוצאה ניתנה ואינה בעין מ"מ קנה בהנאת מחילת
מלנה ושפיר סמיך דעתו משום דלא שייך חשש לענין דר' נתן פינן דלנה המוכר נותן לו קרקע
וכו' ל וק"ל ובעז"ה הדברים נכונים: דף י"ב ע"א תוס' בד"ה ודילמ' שאני התם דאית לי' שותפות
בגנוה וכו' וא"ל דאין הכי נמי דהא תנן וכו' ע"ש והנה דברי התוס' תמוהים דבאמת לפי דברי
תוס' אזי קושית המקשה הוא מנ"ל דשליחות מהני היינו הקוש' ממתני' דהוי שאמר לו רבו דשם
משמע אפי' דליכא שותפות ועיקר קושית המקשן חסר מן הספר והפשט פשוט לכאורה דקושיתו
קאי על הו' דלעיל מחבורה שאבדה פסחה ע"ש ונ"ל בעזה"ש לתרץ בפשוט ובאמת הפהרש"א
ז"ל הקשה על התוס' דפירשו דהקושית המקשן הוא מהר"י שאמר לו רבו א"כ מעיקרא הו"ל
לאקשוני' מהו מתני' ולא מהו דחבורה אלא נדאי הפשט פשוט דגם עכשיו מקשה מהו מתני'
דחבורה וכו' וע"ז לא פריי' מידי דהא התם נמי אית לי' שותפות בגנוה ונ"ל בעז"ה לתרץ בפשוט
קושית המקשה דאתי שפיר ולא תקשי דילמ' אין הכי נמי דהנה הפני' יהושע פירש די"ל דלא
כשיטת רש"י דפירש דלשחיטה בעינן שליחות וי"ל דלא בעינן שליחות רק מדין זכי' יוכל לשחוט
נדאי ניחא לבעלים שישחוט וא"כ לכאורה אם אמרינן דזכי' לאו מטעם שליחות אזי הדין פשוט

אף אם נאמר דשליחות לא מהכי דלא אמרינן שלוחו של אדם כמותו מ"מ יוכל לשחוט מדין זכי וקא דהמקשן מקשה מהו דחבורה מנ"ל שלוחו של אדם כמותו ולכאורה מה פריה הא י"ל דמדין זכי יוכל לשחוט אף ז"א דמקשן פריה שפיר דהא קתני אם שלקהם נשחט ראשון וכו' דמשמע דווקא אם שלקהם נשחט ראשון אבל אם שלו נשחט ראשון אע"ג דהם לקחו לעצמם מקודם פסח היינו קודם ששחט הוא השלו ונמצא גלי דעתך דניחא להו במה שקנו והוי בנדאי חזרה לגבי זה של משלו ואין פאן זכות מ"מ אוכלין משלו ואמאי אלא נדאי הטעם לאו משום זכות רק משום שליחות עכ"ל הפ"י ופי' דרש"י לא ניחא לי' בזה משום דסוברי' דזכ' הוא מדין שליחות וא"כ אם שליחות לא מהני אזי לא מהני ג"כ מדין זכי וא"כ הקושית הגמ' מחבורה וכו' הוא בפשוט מנ"ל דמהני לענן שליחות דאי לא מהני אזי ג"כ מדין זכי לא מהני והנה לפי סברת הפוסקים בתופס לבעל חוב במקום שחב לאחרים לא מהני אפי' בעשאו שליח לתפוס מ"מ לא הוי השליח כמותו היכא שחב לאחרים בתפיסתו ובאמת היכא שיוכל לתפוס עבורו אזי מהני אפי' במקום שחב לאחרים משום מגו דאי בעי זכי לנפש' זכי נמי לחבר' וא"כ חזינן דסברא מגו דאי בעי זכי לנפש' עדיף מעשאו שליח וק"ו דמגו דזכי לנפש' זכי נמי לחבר' עדיף מעשאו שליח דמגו דזכי לנפש' נדאי עדיף אפי' ממגו דאי בעי זכי לנפש' ולפ"ז פריה הגמ' שפיר ודלמא שאני התם וכו' ואין לומר פקושית התוס' דאין הכי כמי ז"א דקושית הגמ' קאי על הו דחבורה שאבדה פסחה מנ"ל דמהני שליחות כמותו וא"ל דילפינן מפסח כדקאמר הגמ' מיני' דלמא שאני התם דאית לי' שותפות בגונן' וא"כ אמרינן מגו דזכי לנפש' זכי כמי לחבר' ומהני אף דזכ' הוא מטעם שליחות ונימא דשליחות לא מהני מ"מ פיון דאית לי' שותפות וא"כ הוי מגו דזכי לנפש' וסבר' מגו דזכי לנפש' עדיף מעשאו שליח כמו שמבואר לעיל לענן תופס לב"ח וכו' וא"כ שפיר מהני התם מדין זכי והיינו מגו דזכי לנפש' משא"כ בחבורה שאבדה פסחה דהתם אע"גדג"כ יש לו שותפות ושייך ג"כ לכאורה מגו דזכי לנפש' מ"מ הא שם ע"כ לאו מדין זכי קאתי מדקתני אם שלקהם נשחט ראשון משמע אבל אם שלו נשחט ראשון אע"ג שהם קנו לעצמם פסח והוי חזרה מ"מ אוכלים משלו ואמאי הא לא הוי זכות אלא נדאי מדין שליחות פריה שפיר מנ"ל דשליחות מהני דילמ' שליחות לא מהני ושם מהני מדין זכי ואף דזכ' הוא מדין שליחות מ"מ מגו דזכי לנפש' דזה עדיף משליחות וכנ"ל אף לכאורה קשה מ"מ מה פריה דילמ' שאני התם הא אם אמרינן אין שוחטין הפסח על היחיד א"כ לא שייך מגו דזכי לנפש' דהא לא מצוי לזכות לנפש' לחוד דהוא יחיד אף ז"א דבאמת עיין בב"מ גבי טלית מבואר אף דלנפש' לחוד לא מצוי לזכות רק אם זכי נמי לחבר' מ"מ מהני הזכ' מגו דזכי לנפש' וא"כ הוא מדין הקא ופשוט הוא א"כ לפ"ז מתורץ קושית התוס' ואין צריך לתירוץ ולא קשה קושית הפה"ש"א הנ"ל וק"ל בעז"ה: דף מג ע"ב תנו נערה המאורסה וכו' אמר ר"ל כמתלוקת לגרושין וכו' ור' יוחנן אמר וכו' וקשה לי לר"ל לאשמעינן הפלוגת' בקדושין דסברי רבנן דיכולה לקבל הקדושין וניתנו בגירושין במכש"כ ונ"ל דאשמעינן רבותא לר' יהודה אף קשה פח דהתיר' עדיף דהא ל"ל דאשמעינן רבות' אליב' דר' יהודה דהלכת' פנותי' דהא פסקינן כת"ק: פירש"י ד"ה כה מתלוקת בקדושין וכו' דאם קדשה עצמה מקודשת קשה לי דהלשון משמע דבדעבד מהני הקדושין ולכתחלה לא א"כ עה פריה בגמ' על ר"ל בה ובשלוחה לא הא י"ל דהיינו לכתחלה אף י"ל דקשה עוד לענן מה נקט הגמ' בה ובשלוחה לא הוי לי למינקט בה לא וי"ל כה דרש"י פי' בד"ה גירושין דמכנסת עצמה וכו' דאבי' ניחא לי' עכ"ל א"כ הוי מה שהיא מקבלת מטעם כמו שליחות דהיא הוי' שלוחה של אבי' א"כ לר"ל דסובר דבקדושין יכולה היא לקבל לרבנן ולכאורה קשה אמאי בשלמא גירושין

תלה הפתוב ביד דכתיב ונתן בינה וכיון דגיש לה יד אזי יכולה לקבל משא"כ בקדושין פיון דהתורה זכתה להאב ואמאי יכולה היא לקבל ואי משום וינצאה והיתה דהוי היקש א"כ פי צונח אמאי לא אשגחו בי ואפשר י"ל דבאמת הפסוק קדושין שנייה לאבי רק פיון דגיש לה יד יכולה לקבל הקדושין מסתמ' ניחא לי לאבי ואי משום דמפקעת עצמה מרשות אבי ז"א דהא על האב צויה להשיא בתו פדכתיב ואת בנותיכם תנו לאנשים אף לפ"ז היא שלוחה של אב א"כ לפ"ז אם היא עושה שליח לא מהני דהוי כמו מקלי דהא היא בעצמה הוי מטעם שליחות וא"כ בשלוחה לא היינו אפי' דיעבד א"כ בה משמע ג"כ אפי' בדיעבד ומקשה שפיר לר"ל ודו"ק אח"ז ראייתי במהרש"א דכותב ג"כ דהיא הוי שליח של אבי ע"ש: הר"ן ו"ל מביא תירוץ דבקדושין דמדעתה ובגרשין בע"כ וקשה הוי לי לפרש כמו שפירש"י דהסבר' דבקדושין מפקעת עצמה ובגרשין מכנסת עצמה ובאמת יש נ"מ דאם מטעם מכנסת א"כ אבי ניחא לי ונהוית שלוחה א"כ לא מצית משוית שליח דהוי מקלי ולהטעם דקדושין מדעתה וכו' וגרשין לא בעינו דעת א"כ יכולה ג"כ לעשות שליח בגרשין אף ז"א דקשה (חסר סוף המאמר): דף מה ע"ב בגמ' קטנה שנתקדשה לדעת אבי והלך אבי למדינת הים וכו' הקשה הפ"י לשיטת רש"י דס"ל דהא דרשאי לאכול בתרומה לרב הווא היינו מטעם חזקה דסתם קדושין לחופה קנינא א"כ מה הנצרך רש"י לומר גבי ממון אוקי ממון בחזקת לר"י ובתרומה היינו הטעם משום דדברי תורת ארוסה אוכלת בתרומה ולא הוי רק דרבנן ואמאי לא פירש"י כפשוטו דגבי תרומה רשאי לאכול משום חזקה וגבי ממון להוציא ודאי לא מהני מטעם חזקה עיין בפ"י ונ"ל לתרץ ת"ל הקוש' של הפ"י דהנה לכאורה קשה לי על רש"י דפי' דרשאי לאכול בתרומה מטעם חזקה דסתם קדושין לחופה קנינא וקשה לי על פירושו דהנה ידוע הובא בפוסקים דחזקה כל היכא דאיכ' לברורי לא סמכינן אהחזקה היינו שאינו חזקה כלל היכא דאיכ' לברורי וא"כ לפ"ז מה יועיל פאן חזקה שנתיר אותה לאכול בתרומה מטעם חזקה שונדאי לא ממ"ה אבי היינו שרוצה בהקדושין דהא החזקה לא הוי כלל דהא איכ' לברורי היינו שיבוא אבי ונדע מה בלבו שאמר אם רוצה וא"כ האיה רשאי לאכול בתרומה מטעם חזקה זו עכשיו דהא איכא לברורי אף ז"א דהנה ידוע דאם אמרינן אין ברירה אזי אף אם בא אב ואומר שרוצה בנשואין אזי אין ראוי להאמין שרוצה דדילמא אין ברירה עיין בגיטין פ"ק כל הגט ובביצה ע"ש וא"כ לפ"ז שפיר פירש"י דרשאי עכשיו לאכול בתרומה מטעם חזקה שונדאי רוצה האב בנשואין מטעם סתם קדושין לחופה קנינא ואיכא דהא איכא לברורי היינו שנסאל לאבי אם רוצה ז"א דאף אם יאמר שרוצה ג"כ אינה רשאי לאכול מטעם הנשואין דדילמא אין ברירה ואם כן יש לומר אף שרוצה עכשיו מקל מקום דלמא לא רצה אז בשעת מעשה אילו הוי ידע וא"כ ודאי ליכא לברורי ולכך רשאי לאכול בתרומה מטעם החזקה הנ"ל אף לכאורה קשה דהא ידוע דבאיסור דאויירתא יש להחמיר וא"כ ונדאי אם יהא חומרא אם נאמר יש ברירה ודאי אמרינן יש ברירה להחמיר עיין במפורשים וא"כ אפתי קשה אמאי אוכלת בתרומה אי מטעם חזקה הנ"ל הא איכא לברורי היינו שנתחמיר ונאמר יש ברירה וא"כ אם יבוא האב ויאמר שרוצה ניתלי שרצה ג"כ אלו הוי שמע אז וא"כ איכא לברורי ולא תאכל השתא מטעם חזקה דהא נחמיר לומר שלא תאכל עתה והיינו שנאמר יש ברירה פדי שנתחמיר שלא תאכל עתה מטעם דאיכא לברורי היינו בעת ביאת האב אף ז"א דהא בדרבנן תולין להקל היינו אם הוא רק חיסור דרבנן אמרינן יש ברירה להקל וגם אם הוא קולא לומר אין ברירה אמרינן להקל בדרבנן דאין ברירה וא"כ לפ"ז שרי לאכול בתרומה פאן דהא אף דבאיסור דאורייתא יש ברירה להחמיר היינו שיהי' חזקה דאיכא לברורי פנ"ל מיהו פאן הוא רק איסור

דַּרְבָּנוּ אִם תֹּאכַל תְּרוּמָה דְּהָא מְדַאֲבֵינָא אַף אִם הִיא אַרוּסָה אוֹכֵלֶת בְּתְרוּמָה וּא"כ אֵין פְּאֵן אֵלֶּא אִיסוּר דְּרַבְּרַבְּנוּ אֵין אַרוּסָה אוֹכֵלֶת בְּתְרוּמָה וּא"כ פִּינּוּ דְּהוּא רַב אִיסוּר דְּרַבְּנוּ אַף אִם תֹּאכַל תְּרוּמָה א"כ אֲמַרִינוּ לְהַקְלֵ דְּאֵין בְּרִינְהָ וּא"כ שְׁפִיר נְסֻמוּף אַחְזָקָה דְּהָא לִיפָא לְבְרוּרֵי דְּאַף אִם יָבוֹא וַיֹּאמֶר שְׂרוּצָה לֹא נֶאֱמִין לוֹ וּא"כ הוּא לִיפָא לְבְרוּרֵי וְסִמְכִינוּ שְׁפִיר עֲכָשְׁוּ אַחְזָקָה לְהַקְלֵ בְּדַרְבָּנוּ לְאַכּוֹל בְּתְרוּמָה וּא"כ לִפ"ז מְתוּרְץ קְנוּשִׁית הַפ"י דְּרַש"י הַנְּצָרָה שְׁפִיר לוֹמַר הַטַּעַם דְּמְדַאֲבֵינָא רִשְׁאֵי לְאַכּוֹל בְּתְרוּמָה אַף בְּלֹא הַחְזָקָה דְּדַבְרֵי תוֹרָה אַרוּסָה אוֹכֵלֶת בְּתְרוּמָה דְּבִאֲמַת אִם מִן הַתּוֹרָה לֹא הִיָּה אַרוּסָה שְׁרִי לְאַכּוֹל בְּתְרוּמָה א"כ גַּם פְּאֵן לֹא הִיָּתָה רִשְׁאֵי לְאַכּוֹל מִטַּעַם חֲזָקָה דְּהָא אִם הָיִי אִיסוּר דְּאֲוֹרֵינָא א"כ הָיִי אֲמַרִינוּ לְהַחְמִיר דִּישׁ בְּרִינְהָ וּא"כ הָיִי אִיפָא לְבְרוּרֵי וְלֹא הִי סִמְכִינוּ אַחְזָקָה וּלְכַף פִּירִש"י דְּהוּא רַב אִיסוּר דְּרַבְּנוּ וּא"כ שְׁפִיר סִמְכִינוּ אַחְזָקָה דְּאֵין בְּרִינְהָ לְהַקְלֵ וּמְתוּרְץ קְנוּשִׁית הַפ"י: דְּהָ מ"ח בְּסוּגָיָא דְּעֵשָׂה לִי שִׁירִים וּנְזֻמִּים הִנֵּה הַש"ף הַקְּשָׁה בְּסִימָן ע"ב ס"ק ט' עַל הַפּוֹסְקִים דְּאִם הוּא שׁוֹמֵר שְׂכָר יוֹכֵל לְקַדֵּם בּוֹ אִשָּׁה וְהַקְּשָׁה דֹא"כ הָאִיף קְאָמַר הַגְּמָר' דְּפְלִיגֵי בְּאַנְפֵן אִם קוֹנָה בְּשִׁבְחָ פְּלִי אִי לֹא הָא אַף אִם אֵין קוֹנָה בְּשִׁבְחָ פְּלִי מ"מ תְּקַדֵּשׁ דְּהָא הָיִי שׁוֹמֵר שְׂכָר וּא"כ וּדְאִי יוֹכֵל לְקַדֵּשׁ וְכו' ע"ש עכ"ל וְלִי נִרְאָה בַּעֲזוּ"ה לְתַרְץ קְנוּשִׁיָּא זֹו וְגַם קְנוּשִׁית הַמְּהַרְש"א ו"ל מַה שְׁהַקְּשָׁה עַל הָרֹא"ש ו"ל דְּכּוֹתֵב דְּאֵין לְהוֹכִיחַ מְדַקְאָמַר דְּכ"ע אֵין אֲנֵן קוֹנָה בְּשִׁבְחָ פְּלִי כו' אֵין לְדַקְדַּק דְּהַלְכָתָּא פְּהָ כו' דְּלֹא הָיִי מְצִי לְמִימַר לְכ"ע קוֹנָה דֹא"כ לְכ"ע מְקַוְדֶשֶׁת וְהַקְּשָׁה הַמְּהַרְש"א מ"מ וּדְאִי הָיִי מְצִי לְאוּקְמֵי דְּכ"ע אֲנֵן קוֹנָה אֵלֶּא דְּהִכָּא פְּלִיגְתִּיהוּ לָאוּ בְּקַבְּלֵן אֵיירֵי אֵלֶּא בְּשִׁכָר יוֹם וּפְלִיגְתִּיהוּ בְּמַלְוָה וּפְרוּטָה וּא"כ מְדַלָּא קְאָמַר הָכִי לְכַאוּרָה מוֹכַח דְּהַלְכָה דְּאֵין אֲנֵן קוֹנָה: וְנ"ל לְתַרְץ קְנוּשִׁית הַמְּהַרְש"א בַּעֲהַש"י דְּהַכָּה לְכַאוּרָה לֹא קְשָׁה קְנוּשִׁית הַש"ף עַל הַף אֲנוּקוּמַת' דְּפְלִיגֵי ר"מ וְחַכְמִים אִם אֲנֵן קוֹנָה לֹא קְשָׁה לְכַאוּרָה עַל הַחַכְמִים אֲמַאי אֵינָה מְקַוְדֶשֶׁת אִפִּי אִם סְבָרֵי דְּאֵין אֲנֵן קוֹנָה מ"מ הָא הָיִי ש"ש וְלַהַפּוֹסְקִים הַנְּצ"ל יוֹכֵל לְקַדֵּשׁ אִשָּׁה בְּדַבְרֵי שְׁהוּא ש"ש עָלֵיו ז"א דְּהִנֵּה מְנ"ל דְּאֲנֵן הָיִי ש"ש הִינֵנוּ מִמְתְּנֵי בְּב"מ דְּכָל הָאֲנוּמְנִים שׁוֹמְרֵי שְׂכָר הֵן וְהִנֵּה לְפִי מַה דְּמִשְׁוֵי שָׁם בְּגַמ' אֲנֵן לְשׁוֹכֵר וְחַד דִּינָא אֵית לְהוּ וְהִנֵּה לֹא קְשָׁה אֲמַאי סְבָרֵי חַכְמִים דְּאֵינָה מְקַוְדֶשֶׁת ז"א דִּי"ל כְּמַחְלִיף רַבָּה בַּר אֲבָהוּ הוּבָא בְּגַמְרָא שָׁם דְּר"מ סוֹבֵר שׁוֹכֵר כְּשׁוֹמֵר שְׂכָר הָיִי וְחַכְמִים סוֹבְרִים דְּשׁוֹכֵר הָיִי כְּש"ח וְהִנֵּה לְפִי"ז גַּם בְּאַנְפֵן פִּן לְר"מ הָיִי ש"ש וְלַרְבָּנוּ הָיִי ש"ח דְּהָ חַד דִּינָא אֵית לְהוּ וּמְתַנֵּי דְּכָל הָאֲנוּמְנִים יְהִי כְּר"מ פְּמוֹ שְׁפִירִש"י דְּקְנוּשִׁית הַגְּמָרָא שָׁם דְּעִיָּקֵר שְׁתַּוּקְמֵי מְתַנֵּי כְּר"מ מִשׁוּם דְּסַתֵּם מְתַנֵּי כְּר"מ ע"ש וּלְכַף סְבָרֵי חַכְמִים דְּאֵינָה מְקַוְדֶשֶׁת אִם אֵין אֲנֵן קוֹנָה בְּשִׁבְחָ פְּלִי מִשׁוּם דְּלֹא הִי ש"ש דְּסוֹבְרִים דְּאֵינוּ רַב ש"ח וּא"כ לֹא קְשָׁה מִיִּדִי (אִף לְכַאוּרָה יְהִי מוֹכַח דְּלַהַלְכָה דְּאֲנֵן קוֹנָה בְּשִׁבְחָ פְּלִי דֹא"כ יְהִי קְשָׁה לְעַנְיָן מַה קְאָמַר דְּר"מ סוֹבֵר דְּאֲנֵן קוֹנָה בְּשִׁבְחָ פְּלִי הָא י"ל דְּסוֹבֵר דְּאֵין אֲנֵן קוֹנָה רַב דְּהָא דְּסוֹבֵר מְקַוְדֶשֶׁת מִשׁוּם דְּלֹא הָיִי אֲנֵן ש"ש וּלְכַף מְקַוְדֶשֶׁת אִף אִם אֲמַרִינוּ דְּהַלְכָה הוּא דְּאֲנֵן קוֹנָה בְּשִׁבְחָ פְּלִי א"כ לֹא קְשָׁה פְּלוּם דְּבִאֲמַת הַגְּמָרָא מוּקִי פְּלִיגְתִּיהוּ דְּר"א סוֹבֵר אֲנֵן קוֹנָה כְּדִי שְׁהַלְכָה יְהִי פִּן דְּהַלְכָתָּא כְּר"מ עֵינֵן בְּש"ף וּפּוֹסְקִים דְּפִירְשׁוּ דְּהָא דְּלֹא מוּקִי רַבָּא פְּלִיגְתִּיהוּ בְּיִשְׁנָה לְשִׁכְרֵוּ מְתַחֲלָה וְעַד סוּף מִשׁוּם דְּאִם נוּקִי פְּלִיגְתִּיהוּ בְּיִשְׁנָה לְשִׁכְרֵוּת אֲזִי יְהִי הַלְכָה בְּחַכְמִים דְּהָא קְנִימָא לֹן יִשְׁנָה לְשִׁכְרֵוּת מְתַחֲלָה וְעַד סוּף לְכַף מוּקִי בְּאַנְפֵן אַחַר הִינֵנוּ בְּמַלְוָה וּפְרוּטָה וּשְׂר"מ סוֹבֵר דְּדַעְתָּה אֲפְרוּטָה וְהַכ' הַלְכָתָּא כְּר"מ יְהִי וְכֵן מְצִינוּ לְפְרוּשֵׁי ג"כ דְּלֹא תַקְשִׁי אֲמַאי מוּקִי דְּר"מ סוֹבֵר דְּאֲנֵן קוֹנָה הָיִי לִי לְפְרוּשֵׁי דְּר"מ סוֹבֵר ג"כ דְּאֵין אֲנֵן קוֹנָה רַב הָא דְּסוֹבֵר מְקַוְדֶשֶׁת מִשׁוּם דְּסוֹבֵר דְּהָיִי ש"ש ז"א דְּרוּצָה לְאוּקְמֵי כְּאֲשֶׁר הַלְכָתָּא הוּא כְּרַב אֲסִי שָׁם בְּב"מ דְּאֲנֵן קוֹנָה וְכו') וּא"כ לֹא קְשָׁה מִיִּדִי קְנוּשִׁית הַש"ף עַל הַפּוֹסְקִים דְּהִיכִי דְּהָיִי ש"ש יוֹכֵל

לקדש אשה ולא קשה מידי אף לכאורה מ"מ קשה לתירוץ רבא דכ"ע סוכרים דאין אןמן קונה וכו' רק דפליגיאם מלנה ופרוטה אי דעתה אפרוטה או אמלנה א"כ לכאורה הי' קשה אמאי סוכרים חכמי דאינה מקודשת אף אם דעתה אמלנה מ"מ הא הוי ש"ש וא"ל פנ"ל דר"מ דסוכר דאומנים הוי ש"ש ונחכמים סוכרי ש"ח דא"כ קשה מה צריף לדחוקי ולאוקמי פלוגתייהו במילת' דלא הונזפר פלל בפלוגתייהו בפרייתא אם הוסיף לה נופף משלו זה דבר חדש הוא לומר דמיירי פלוגתייהו בהכי פיון שלא נראה פלל לומר דמיירי בי' דלא הונזפר פלל בפרייתא ובאמת לכל האוקימתא דלעיל אין צריף פלל לומר דפליגי במה דלא איירי בפרייתא מה שא"כ הו' דהוסיף לה נופף משלו זה נדאי דוחק הוא להעמיד פלוגתייהו בזה האופן עיין במפורשי' דפירשו דהא דדחיק לאוקמי בזה האופן היינו משום דאינו רוצה לומר דפליגי באוקימתא דלעיל בישנה לשכירות דא"כ יהי' הלכה פחכמים דהא אנו פסקינן דישנה לשכירות ורוצה לאוקמי פלוגתייהו באופן שיהיה הלכה כר"מ משום דגם אנו פסקינן לעיל דמלנה ופרוטה דעתה אפרוטה וא"כ יהי' הלכה כר"מ באותה פלוגתא וא"כ לפי דברי הנ"ל משום דהא דסוכרי דאינה מקודשת משום דסוכרי דהוי ש"ח וא"כ קשה לענון מה צריף לדחוק לאוקמי פלוגתייהו במלנה ופרוטה ולומר דבר חדש דאיירי בהוסיף לה ולא מוקי בפשוט דפליגי בזה דר"מ סוכר דהוי ש"ש ושפיר מקודשת משום דש"ש יוכל לקדש אשה לסברת פוסקים הנ"ל ונחכמי סוכרים דאינה מקודשת משום דסוכרי דהוי רק ש"ח ובשלמא לעיל לא קשה לפי נוח דפליגי באומן קונה בשבח פלי אמאי לא מוקי פלוגתייהו דר"מ סוכר דהוי ש"ש וח"ס דהוי ש"ח זה אין קוש' דהא לעיל באמת הו' אוקימתא דאומן קונה אינו פלל דחוק ואינו צריף להוסיף מילתא בפרייתא בפלוגתייהו ולא קשה פלל לפי מה דהוצרף לדחוק ולהוסיף דברי' דאיירי בהוסיף לה נופף משלו והוקשה לכאורה לענון מה צריף לדחוק ולאוקמי פלוגתייהו במילתא דלא איירי בי' בפרייתא וא"כ קשה שפיר לפליגי באומן אי הוי ש"ש אי לא אף ז"א דבאמת לפי אוקימתא דפליגי' במלנה ופרוטה ואיירי שהוסיף לה נופף משלו הנה לכאורה זה אינו מבואר אימתי הוסיף לה נופף אם בשעת קדושין בעת שאמרה לו עשה לי שירים ונזמים אז הוסיף לה נופף משלו או לאחר שהחזיר לה השירים תוסיף לה נופף משלו ולכאורה יש קצת ראי' דאיירי שהוסיף לה בעת שאמרה עשה לי שירים דהא קתני בפרייתא דר"מ סוכר דכיון שעשאון מקודשת וא"כ אם נאמר דאיירי שהוסיף לה לאחר שעשה השירי' ונתנ' לה אז הוסיף אזי אין שייף לומר דכיון שעשאון מקודשת דהא אינה מקודשת עד שהוסיף לה נופף משלו ומדקאמר פיון שעשאון מקודשת נדאי דאיירי שהוסיף לה בעת שאמרה לו וא"כ שייף שפיר פיון שעשאון מקודשת מיד והנה איתא בח"מ סימן ש"ה דאם יש לשואל פלי אצל משאיל באופן שמחויב המשאיל לשמור הפלי של השואל אזי פטור השואל באם נאבדה או נגנבה הפלי של המשאיל משום דהוי שמירה בבבלים דהא המשאיל עמו קרינא בי' פיון דמחויב הוא לשמור פלי של השואל עיי"ש והפה לפ"ז ל"ק קושית הש"ף על הפוסקים דאם הוי ש"ש יוכל לקדש א"כ אמאי אינה מקודשת לחכמים דהא הוי ש"ש דא"ל דנחכמים סוכרי דהוי ש"ח א"כ קשה עכ"פ על אוקימתא דפליגי במלנה ופרוטה אמאי צריף לדחוק ואמאי לא נוקי פלוגתייהו באומן אי הוי ש"ש או ש"ח דר"מ סוכר דהוי ש"ש ורבנו סוכרי דהוי ש"ח ז"א די"ל דגמרא מוקי כמו שפירש שם בכל האומרים דמביא פרייתא דשוכר הוי ש"ח לר"מ ולר' יהודה ש"ש וא"כ י"ל באמת דרבנו סוכרי דהוי ש"ש ור"מ סוכר דהוי ש"ח וא"כ לא מצי לאוקמי פלוגתייהו בזה דאם הוי ש"ש לר"מ הסברא דלא יהי' מקודשת ולרבנו תהי' מקודש' וא"ל דא"כ קשה אמאי סוכרי חכמים דאינה מקודש' דהא סוכרים דהוי ש"ש וא"כ יוכל לקדש אשה פקוש' הש"ף הנ"ל

ז"א דְהָא אַם נֹאמֵר דְאִינְרִי בְהוֹסִיף לָהּ בְעֵת שְׁאֲמַרְהָ עֲשֵׂה לִי שִׁירִים אֲזִי הוֹסִיף לְהַנְפֹּף וְהֵגָה שְׁפִיר אֲמָרוּ חֲכָמִים דְאִינְהּ מְקוֹדֶשֶׁת מִשׁוּם דְזֹאת וְדָאִי אַם הוֹסִיף לָהּ נֹפֶף מִשְׁלוֹ אֲזִי נֹפֶף שְׁעֵשְׂאָה וְהִיא וְדָאִי לֹא רְצָתָהּ לְהַתְקַדֵּשׁ בְּפִירוּטָהּ זֹו עַד שְׁיַעֲשֵׂא לָהּ הַשִּׁירִים דְהָא אֲמַרְהָ לֹו בְּפִירוּשׁ כֹּן עֲשֵׂה לִי שִׁירִים וְכו' וְאֶקְדֵּשׁ אֲנִי לָךְ עֵינִן בְּתוֹס' דָּף מ"ו ד"ה וְאֶפִּילוּ בְקַמְיִתָא דְפִירְשׁוּ דְהִיכִי דְהִדְיָבוּר אִינוּ כְּגַמֵּר עַד מְסִירָה אַחְרוּנָה אֲזִי מְסִירָה הָרֵאשׁוֹנָה הָוִי מְלִנְהָ כְּשִׂאֲכִלוּ דְלֹא בְתוֹרַת קְדוּשִׁין אֲתִי לִינְדָה וְה"ה הֵכָא דְהָא הַקְדוּשִׁין אִינוּ גּוֹמְרִים עַד שְׁיַעֲשֵׂה לָהּ הַשִּׁירִים וְא"כ כֹּל כְּמָה דְאִינוּ עוֹשֵׂה וּמְחִזִּיר לָהּ הָוִי הַמְעוֹת הַיְיָנוּ הַפְּרוּטָה מֵהַ הוֹסִיף לָהּ הָוִי פְקֻדוֹן וּבְאַמְתָּ זֹאת אִין קוֹנְשֵׁי הַאִיף מְקוֹדֶשֶׁת לר"מ דְהָא אַף אַם כְּשִׂעֲשֵׂאָה דְעֵתָהּ אַפְרוּטָה הָא הַפְּרוּטָה נָתַן לָהּ כְּבָר וְהָוִי מְלִנְהָ הַפְּרוּטָה גּוֹפָה ז"א דִּי"ל דְמִינְרִי בְשִׁלָּא נְתַאֲכֵלָהּ הַפְּרוּטָה וְהַפְּרוּט' בְּעֵין וְא"כ מְקוֹדֶשֶׁת שְׁפִיר בְּפִירוּטָה דְהָוִי אֲצֵלָה כְּפְקֻדוֹן וּלפ"ז שְׁפִיר לְרַבְּנָן אִינְהָ מְקוֹדֶשֶׁת אַף דְהָוִי ש"ש עַל הַכְּלִי ז"א דְהָא בְעֵת שְׁקִיבֵל הַכְּלִי לְעֲשׂוֹת שִׁירִים וּנְזָמִים אֲזִי נָתַן לָהּ פְרוּטָה וְהָוִי כְּפְקֻדוֹן אֲצֵלָה כְּנ"ל וְא"כ יֵשׁ לְאֹמְנִן אֲצֵלָה פְקֻדוֹן וְא"כ אִין כָּאִין פָּאֵן ש"ש עַל הַכְּלִי מִשׁוּם דְהָוִי שְׁמִירָה בְּבַעֲלִים כְּסִבְרַת הַפּוֹסְקִים הַנְּ"ל לְכֹף אִינְהָ מְקוֹדֶשֶׁת לְהַחֲכָמִים וּבְאַמְתָּ סוֹבְרִים דְאֹמְנִן הָוִי ש"ש וּלפ"ז יֵשׁ לְתַרְזֵן בַּעֲזַה ש"י קוֹנְשֵׁי הַמְהַרְשֵׁ"א עַל הָרֵא"ש הַנְּ"ל דְהֵגָה לְכַאוּרָה קֶשֶׁה עַל הַתּוֹס' דְפִירְשׁוּ דְאִין לְהוֹכִיחַ דְהִלְכָה דִּישְׁנָה לְשְׁכִירוֹת מְדַקְאָמֵר דכ"ע יִשְׁנָה לְשְׁכִירוֹת ז"א כָּלֵל הוֹכְחָה דְהָא לֹא מְצִי לְמִימֵר דכ"ע אִינְהָ לְשְׁכִירוֹת דֹא"כ אֲמַאי סוֹבְרִים הַחֲכָמִים דְאִינְהָ מְקוֹדֶשֶׁת עכ"ל הַתּוֹס' וְנ"ל לְכַאוּרָה דְהִלְכָה דִּישְׁנָה לְשְׁכִירוֹת מוֹכַח מְהֵכָא דְהָא לְכַאוּרָה מְצִי לֹוּמֵר דְבְאַמְתָּ אִינְהָ לְשְׁכִירוֹת אֲלֵא לְבַסוּף וְהָא דְסִבְרִי חֲכָמִים אִינְהָ מְקוֹדֶשֶׁת הַיְיָנוּ מִשׁוּם דְמִינְרִי בְהוֹסִיף לָהּ נֹפֶף מִשְׁלוֹ בְשַׁעֲתָהּ הַקְדוּשִׁין וּמִינְרִי שְׁבַעֲתָה שְׁעֵשְׂאָה לָהּ שִׁירִים כְּבָר נְתַאֲכֵל הַפְּרוּטָה וְא"כ שְׁפִיר אִינְהָ מְקוֹדֶשֶׁת אִפִּי אַם אִינְהָ לְשְׁכִירוֹת אֲלֵא לְבַסוּף מִשׁוּם דְלְסִבְרַת הַתּוֹס' הַנְּ"ל דְכָל הִיכָא דְלֹא נְגַמֵּר הַקְדוּשִׁין אֲזִי הָוִי כָּלֵל בְּאִינְהָ בְתוֹרַת קְדוּשִׁין וְא"כ בְּעֵת שְׁנָתָן לָהּ הַנְּנֹפֶף מִשְׁלוֹ אֲזִי לֹא עֲשֵׂה לָהּ שִׁירִים עֲדִינִן וְלֹא נְגַמֵּר הַקְדוּשִׁין וְא"כ הָוִי כָּלֵל בְּאִינְהָ לִינְדָה הַנְּנֹפֶף בְתוֹרַת קְדוּשִׁין וְא"כ אִפִּי כְשִׂעֲשֵׂה לְהַשִּׁירִים וְאִינְהָ לְשְׁכִירוֹת אִינְהָ לְבַסוּף ע"ע הָא כְּבָר נְתַאֲכֵל הַנְּנֹפֶף שְׁנָתָן לָהּ וְהָוִי אוֹתוֹ הַנְּנֹפֶף מְלִנְהָ וְא"כ לְרַבְּנָן דְאֲמַרִי מְלִנְהָ וּפְרוּטָה דְעֵתָהּ אֲמִלְנָה א"כ אַף שְׁנֹתָן לָהּ עֵתָהּ שְׁכִירוֹת וְזֹאת אִין מְלִנְהָ אַם שְׁכִירוֹת אִינְהָ לְבַסוּף מ"מ דְעֵתָהּ אֲמִלְנָה הַיְיָנוּ הַפְּרוּטָה שְׁנָתָן לָהּ כְּבָר וְאֲכַלְתָּהּ דְהָוִי מְלִנְהָ וּלְכֹף אִינְהָ מְקוֹדֶשֶׁת לְחֲכָמִים וּלר"מ מְקוֹדֶשֶׁת מִשׁוּם דְסוֹבֵר דְעֵתָהּ אַפְרוּטָה וְהַיְיָנוּ דְעֵתָהּ אֲשְׁכִירוֹ' וְלֹא אֲמִלְנָה וּשְׁכִירוֹת אִינְהָ מְלִנְהָ אַם אִינְהָ אֲלֵא לְבַסוּף וּשְׁפִיר מְקוֹדֶשֶׁת וְא"כ לְכַאוּרָה הָא מְצִי לְאֹקְמִי בְהִיכִי פְלֹגְתִיָּהּ וְדכ"ע אִינְהָ לְשְׁכִירוֹת וּמְדַקְאָמֵר יִשְׁנָה לְשְׁכִירוֹת א"כ לְכַאוּרָה מוֹכַח דְהִלְכָה הוּא דִּישְׁנָה וְכו' וְא"כ מֵהָ קָאֵמֵר הַתּוֹס' דְאִינְהָ מוֹכַח הָא שְׁפִיר מוֹכַח אֲמַת שְׁלִפִי אוֹקִימְתָא דְלַעִיל דכ"ע יִשְׁנָה לְשְׁכִירוֹת וּפְלִיגִי בְאֹמְנִן שְׁפִיר לֹא מוֹכַח דְהָא לֹא מְצִי לְמִימֵר דכ"ע אִינְהָ לְשְׁכִירוֹת מִשָּׂא"כ לְאֹקְמִתָא דְפְלִיגִי בְהוֹסִיף לָהּ וְכו' א"כ לְכַאוּרָה שְׁפִיר מוֹכַח דְהִלְכָה דִּישְׁנָה לְשְׁכִירוֹת וְא"כ קֶשֶׁה עַל הַתּוֹס' אַף ז"א דְהַתּוֹסְפוֹת פְּרִיף שְׁפִיר דְאִין לְהוֹכִיחַ דְהֵגָה נ"ל סְבָרָא פְּשׁוּטָה אֲלִיבָא דְהַתּוֹס' דְבְאַמְתָּ צְרִיכִין אֲנוּ לְהַבִּין דְזֵהוּ וְדָאִי אַף לְרַבְּנָן דְמוֹקְמִי הַשְׁתָּא דְסִבְרִי דְעֵתָהּ אֲמִלְנָה הַיְיָנוּ דְמִינְרִי בְּנְתַאֲכֵלוּ הַמְעוֹת הַיְיָנוּ הַנְּנֹפֶף שְׁנָתָן לָהּ וּבְכִי הָא שְׁפִיר יֵשׁ סְבָרָא דְחֲכָמִי סְבָרִי דְעֵתָהּ אֲמִלְנָה מִשׁוּם דְהַפְּרוּטָה שְׁנָתָן לָהּ כְּבָר נְתַאֲכֵל וְאִינוּ בְּעֵין לְכֹף אִינְהָ רֹוּצָה לְהַתְקַדֵּשׁ בְּאוֹתָהּ פְרוּטָה דִּישׁ תְּרַמִּי לְרַעוּתָא שְׁאִינוּ נוֹתֵן לָהּ עֵתָהּ הַפְּרוּטָה וְגַם נְתַאֲכֵל לְכֹף אִין דְעֵתָהּ לְהַתְקַדֵּשׁ בְּאוֹתָהּ פְרוּטָה רַק בְּמִלְנָה מֵאֲחַר שְׁנֹתָן לָהּ עֵתָהּ הַמְלִנְהָ אֲבָל אַם אִינְהָ לְשְׁכִירוֹת אֲלֵא לְבַסוּף וְדָאִי לֹא דְעֵתָהּ אַפְרוּטָה שְׁכָבֵר נְתַאֲכֵל וְאִינוּ בְּעֵין רַק אֲדַרְבָּא דְעֵתָהּ לְהַתְקַדֵּשׁ כְּמָה שְׁהוּא בְּעֵין וְאִין לְהַקְשׁוֹת

דא"כ מ"ט דר"מ דסובר דמקודשת הא אם מיירי בנתאכל הפרוטה א"כ אף דסובר דדעתה אפרוטה מ"מ הא גם הפרוטה הוא מלנה דהא כפר נתאפל ז"א דר"מ סובר דבשעת מעשה כשנתן לה הפרוטה אפילו קודם שעשה להשירים אזי דעתה היא להתקדש באופן זה שפשיעשה לה השירים תקדש באותה פרוטה שנתן למפרע וא"כ שפיר מקודשת משום דהוי כמו בהתקדשי לי בפרוטה אחר שלשים יום דמקודשת אפי' בנתאכל המעות משום דבא לידה בתורת קדושין וה"ה הכא נאין לומר דלסבר' התוס' הג"ל דהכי דלא נגמר הקדושין הוי לא בא בתורת קדושין ז"א דהא באמת נגמר הקדושין בפרוטה זו דהא היא רוצה שתתקדש פשיעשה לה השירים אזי תקדש באותה פרוטה לחוד לא בשכירו' והוי השכירות רק כמו תנאי ולכך סובר ר"מ דמקודש' ונחמים סברי דאינה מקודשת אף דלסברא הג"ל דדעתה מה שנותן לה בעין וא"כ בשעת שנותן לה הפרוטה אזי הי' בעין הפרוטה וא"כ לפי סברא הג"ל ודאי הי' דעתה להתקדש פשיעשה לה באותה פרוטה שנותן לה בעין וא"כ אמאי אינה מקודשת ז"א בזאת ודאי מבואר גבי לאחר שלשים דיכולה לחזור בתוך שלשים וא"כ כאן דמיירי בנתאכל הפרוטה קודם שעשה השירים א"כ ונדאי מעת שאכלה לא הי' דעתה להתקדש בפרוטה הג"ל וא"כ שפיר אינה מקודשת משום דסברי דמלנה ופרוטה דעתה אמלנה ולא אפרוטה וא"כ במה תקדש ואף שבא לידה בתורת קדושין כנ"ל מ"מ הא אין עכשיו דעתה על הפרוטה באשר שפכר נתאכל ומה מהני שבא בתורת קדושין הא עכשיו אין דעתה להתקדש באותה פרוטה מאחר שאינו בעין ור"מ סובר דדעתה אפרוטה עכשיו אע"פ שאינו בעין מ"מ דעתה עלי' ומקודשת דהפרוטה אינה מלנה משום דגם מתחילה הי' דעתה להתקדש פשיעשה לה השירים שתקדש באותה פרוטה וא"כ בא לידה בתורת קדושין וא"כ מהני אם דעתה עכשיו להתקדש באותה פרוטה וא"כ לפ"ז שפיר פירשו התוס' דאין להוכיח מפאן דהלכה דישנה לשכירות דהא לא מצי לאוקמי לומר דכ"ע אינה לשכירות דא"כ אמאי אינ' מקודשת לחכמים וא"ל משום דסברי דדעתה אמלנה והיינו אפרוטה שפכר נתאכל ז"א דהא אם אינה לשכירות אלא לבסוף א"כ עתה נותן לה מעות בעין ובנדאי דעתה להתקדש באותה שכירות דדעתה אמה שנותן לה עתה והוא בעין והא דלפי אוקימתא עכשיו סברי רבנן דדעתה אמלנה ולא אפרוטה היינו משום דהפרוטה אין בעין שפכר נתאכל וא"כ פירשו התוס' שפיר דאין להוכיח דהלכה דישנה לשכירות וכו' ולפ"ז יתורץ קושית מהרש"א שפיר על הרא"ש דהנה לכאורה לשיטת הפוסקים דגם בשכיר יום הוי ש"ם ונלא דוקא באופן דהיינו טעמא ג"כ בשכיר יום משום שלהנאתו הוא אצלו ליטול שכירות אזי הוא כש"ש א"כ לכאורה קשה ג"כ על אוקימתות דלעיל אמאי לרבנן אינה מקודשת בין אם פליגי במקדש במלנה בין אם פליגי בישנה לשכירות הא יוכל לקדש אשה כיון שהוא ש"ש לשיטת הפוסקי' הג"ל דש"ש יוכל לקדש אשה אף הנצרך להיות ג"כ כנ"ל משום די"ל דרבנן סברי דהוי ש"ח ונה אין קשה אמאי מוקי במקדש במלנה או בישנה לשכירות ופליגי בשכיר יום אי הוי ש"ש או ש"ח זה אינו קושיא על הגמרא דהא גם להך אוקימתא ג"כ אין דוחק להעמיד פלוגתייהו בהכי וא"כ מה חילוק אף לכאורה זה קשה מה דחיק להעמיד פלוגתייהו בהוסיף לה נוסף משלו לפליגי דרבנן סברי דהוי ש"ח ור"מ סובר דהוי ש"ש וא"ל כמו שתמצתי לעיל בע"ה די"ל דרבנן סברי דהוי כש"ש והא דאינה מקודשת משום דכיון דלרבנן הוי המעות פקדון מה שהוסיף לה וא"כ הוי שמירה בבבועלים ז"א דהא אי איירי בשכיר יום א"כ אם הוי ש"ש אזי כל יום ויום פלטה שמירתו כמבואר בח"מ בש"ש לזמן פשהגיע זמן אזי פלטה שמירתו ולא הוי רק ש"ח והוא הדין נראה לי פשוט וברור ואין צריך ראי' דבשכיר יום אזי כל יום פלטה שמירתו של היום רק דבאמת

כל יום מתחיל שמירתו והגוי יום אחד ש"ש ובכלות היום פלטה שמירתו וכל יום ויום פן הוא וא"כ קשה אף דאמרינו דהוסיף לה נופך משלו וזאת היא פקדון בינדה והגוי שמירה בבבועלים זה שפיר על יום ראשון דשייף שפיר פינון שהוא מחוייבת לשמור פקדון שלו א"כ בשעה שהוא יהי ש"ש הי' שמירה בבבועלים דהא בשעת שקיבל על שמירתו אזי הוא עמו קרינא בי' שמחוייבת גם היא לשמור פקדון שלו משא"כ בכלות היום אזי נסתלקה שמירתו וביום האחר מתחיל שמירתו וא"כ לא הגוי שמירה בבבועלים אף ז"א דהא מ"מ היא עמו במלאכתו קרינא גם ביום האחר משום שבשעה שקיבל שמירתו אזי גם היא מ"מ חייבת לשמור הפקדון שלו וזאת אין חילוק אף שחייב שמירתה התחיל לנדם מ"מ אם גם בשעה שהתחיל שמירתו הוא עדיין הנצרך לשמור הפקדון הי' שפיר שמירה בבבועלי כמבואר בפוסקי' וא"כ לכאור' שפיר י"ל דרבנן סברי דהגוי ש"ש רק דאינה מקודשת משום דהגוי שמירה בבבועלים וכנ"ל אף זה אינו דהא לפי מה שהוכחתי לעיל בעז"ה מן התוס' דאייירי ע"כ שנתאכל הפרוטה דאל"כ נשאר קוש' מה פרשו התוס' דאין להוכיח דישנה לשכרות הא מוכח שפיר כנ"ל אלא ודאי הנצרך להעמיד דאייירי שפיר שנתאכל הפרוטה וא"כ קשה שפיר דהא אם נתאכל הפרוטה אזי ודאי ביום שאחר פן לאחר שנתאכל הפרוטה הוא ש"ש שפיר דהא כל יום פלטה שמירתו ומתחיל שמירה אחרת כל יום וא"כ לאחר שנתאכל הפרוטה אזי ודאי הוא שומר שכר דהא אז לא הגוי שמירה בבבועלים דהא כבר נתאכל הפקדון ויש לו עליו מלנה וא"כ לא הגוי שמירה בבבועלים וא"כ קשה נהי דבאמצע המלאכה לא שייף לומר דתתקדש אף אם הגוי שומר שכר דהא היא אינה רוצה רק בכל המלאכה עכ"פ קשה ביום האחרון בעת שגומר המלאכה א"כ ודאי קשה דתקדש דהא הו' שומר שכר דלא הגוי שמירה בבבועלים דהא כבר נתאכל הפרוטה ואין לומר דמייירי דלא נתאכל הפרוטה דזה אינו דאם נאמר דהפרוטה הוא בעין ואפ"ה אמרי חכמים דאינה מקודשת והיינו טעמ' ע"כ משום דהיא אינה חוששת להתקדש במה שהו' בעין רק במלנה וא"כ נשאר קוש' הנ"ל על התוספ' הא יש להוכיח דהלכה דישנה לשכירות מדלא קא' דכ"ע אינה לשכירות וכו' ופליגי בהוסיף לה ובמלנה ופרוטה וכנ"ל אלא צריף להיות דגם רבנן מודו דבדבר שהו' בעין ודאי דעשה להתקדש וא"כ צריף להיות דאייירי שפרוטה אינה בעין רק נתאכל וא"כ קשה הא הגוי שומר שכר ואמאי אינו מקודשת דהא לא הגוי שמירה בבבועלים אף אם נאמר דמייירי באופן לא בשכיר יום א"כ הדין באופן שפיר דבאופן לא שייף פלטה שמירתו רק עד שנגמר הגוי ש"ש ונחל עליו חייב שמירה מתחלת קבלת החפץ ומתחלתו הגוי ש"ש עד שיגמור וא"כ שפיר לא קשה על אוקימת' במלנה ופרוטה פליגי לא קשה כלום דלא נרא' מוכח באמת דהלכה דישנה לשכירות דיש לומר דאין לשכירות אלא בסוף ודא דלא מוקי פלוגתני' בהכי דאין שייף כלל הסבר' שלי הנ"ל משום דחכמים מודים דדעשה להתקדש כשהיא בעין וא"כ אם אינה לשכירות אף דאם נאמר דמלנה ופרוטה דעשה אמלנה זה אין שייף אם אינה לשכירות וכנ"ל ודא דסברי אינה מקודשת אף אם ישנה לשכירות היינו משום דמייירי דהפרוטה נתאכל ואין להקשות דהא הגוי מ"מ ש"ש זה אינו דהגוי שמירה בבבועלים דהא באופן אזי עד גמר מלאכה היא ש"ש אם בא לידו בתורת שמירה ולא שייף פלטה שמירתו וא"כ כשנתן אז לידה הפרוטה א"כ אז כשהי' הפרוטה בעין אז לא בא לידו השירי' וכו' בתורת שמירה משום דהגוי שמירה בבבועלים וא"כ אף אם נתאכל הפרוטה מ"ע הא אצל אופן אינו מתחיל כלל שמירה חדשה רק כמו שהוא אצלו בשעת קבלתו לידו ואם אז הגוי שמירה בבבועלים אזי פטור ולא הגוי שומר שכר כל זמן שהפלי בידו דהפל הולך בתר תחלת שמירה וא"כ שפר סוברים חכמים דאינה מקודשת ובאמת סברי דאופן הגוי שומר שכר ומ"מ אינה מקודשת משום דהגוי שמירה בבבועלים

וא"כ לא קשה מידי וכל זה אם איירי באומן אבל אם נאמר דאיירי בשכיר יום קשה פנ"ל וא"כ שפיר פ"י הרא"ש דאין להוכיח דהלכה דאין אומן קונה דיש לומר דאומן קונה רק דלא מצוי לפלוגי בהכי דהא אמאי אינה מקודשת לתכמים ואין לומר בקושית מהרש"א דמצוי לאוקמי שכיר יום זה אינו דהא ע"כ לא מצוי לאוקמי בשכיר יום דא"כ קשה פנ"ל עיין בהרא"ש בקידושין דפירש וזה לשונו רב אלפס פתב וכו' מאי לאו בהא קמיפלגי וכו' ודחי לה לא דכ"ע אין אומן קונה בשבח פלי אלמא ליתא לדרב אשי ונראה לי דאין ראי' דמשום דבעי למדחי הא דאמר פתנאי הנצרך לומר דכ"ע אין אומן קונה וכו' דאם אומן קונה א"כ לכ"ע מקודשת וכן פ"י ר"י דאין להביא ראי' דישנה לשכירות מתחלה ועד סוף וכו' משים דלא מצוי למימר דכ"ע אינה לשכירות וכו' דא"כ הוי מקודשת לכ"ע עד פאן לשון הרא"ש ז"ל והנה לכאורה יש דקדוק לעגן מה מביא הרא"ש ראי' לזה מתוס' על סברתו דאין להוכיח דהא לא מצוי לאוקמי כ"ע אומן קונה דא"כ אמאי אינה מקודשת ומביא ראי' מתוס' דתוספת פירשו ג"כ באופן זה לעגן יש לשכירות מתחלה וכו' ומה הקשה זה בזה וגם למה לו ראי' לסברתו דהא פשוט וברור היא אף לפי הג"ל אתי שפיר לשון דברי הרא"ש פכסוף צרוף מזוקק דבאמת בפשוט יש לכאורה ראי' פסברת רב אלפס דאומן אינו קונה בשבח פלי מדלא קאמר דכ"ע אומן קונה והא דסברי דאינה מקודשת משם דמיירי בשכור יום ופלוגת' במלנה ופרוטה וקושית מהרש"א ואין לתרץ פתירוץ שלי הג"ל דאם מיירי בשכיר יום א"כ קשה אם סברי רבנן דהוי שומר חנם לפלגי בה כי נודאי דוחק לאוקמי במלנה ופרוטה ואם איירי בשומר שכר אמאי אינה מקודשת דזה אינו דהא יש לומר דמיירי בלא נתאכל הפרוטה וצדין בעין וא"כ אף דבשכיר יום פלטה שמירתו מ"מ הא לא מתאכל הפרוטה וא"כ הוי תמיד שמירה בבועלים וא"כ לא קשה פלום וא"כ הוי מצוי לאוקמי בשכיר יום ודכ"ע אומן קונה ומדלא קאמר הכי אזי לכאורה מוכח פדעת הרי"ף דאומן קונה לכה הביא הרא"ש ראי' מתוס' דפירש' דאין להוכיח דהלכה דישנה לשכירות דמשום דלא מצוי לומר דאינה לשכירות דא"כ אמאי אינה מקודשת וא"כ לכאורה מוכח דמיירי בנתאכל הפרוטה דאל"כ קשה הא שפיר מוכח דישנה לשכירת וכו' א"ו דמיירי בנתאכל וכו' ל ופ"י תוס' שפיר דאין להוכיח וא"כ לפ"ז דע"כ מיירי שנתאכל ושפיר אין לאוקמי בשכיר יום דא"כ אמאי אינה מקודשת וכו' ל וע"כ איירי באומן וא"כ אם אמרינו דאומן קונה אמאי אין מקודשת לכה צריף לומר דכ"ע אין אומן קונה אבל להלכה יש לומר דאין קונה ודברי הרא"ש נכונים וברורים למאוד: תם

ונשלם שכתב לאל בורא עולם